

Regelförenkling

Avrapportering av uppdrag om regelförenkling på fiskets område

Regelförenkling

Avrapportering av uppdrag om regelförenkling på fiskets område

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014-03-31

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2014-03-31

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Innehåll

INLEDNING	5
UPPDRAGET	6
Bakgrund	6
GENOMFÖRANDE	8
Samråd och organisation	8
Kontakt med andra myndigheter	9
Förenklingsområden	10
Föreskrifter och annan lagstiftning	10
Bemötande och service	11
Samverkan med näringen	12
Tillsyn och kontroll	12
NÄRINGENS FÖRSLAG	13
Pelagiskt fiske	13
Artikel 14	14
Artikel 15	14
Artikel 16 och 17	17
Regelförenkling genomgång	17
Demersalt fiske Östersjön	19
Artikel 14	19
Artikel 15	20
Artikel 16 och 17	23
Regelförenkling genomgång	23
Demersalt fiske Västerhavet	26
Artikel 14	26
Artikel 15	26
Artikel 16 och 17	29
Regelförenkling genomgång	30
Insjö- och ålfiske	33
ÅTGÄRDER SOM HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN AVSER ARBETA VIDARE MED	35
Policy för regelförenkling	35
Föreskrifter och annan lagstiftning	36
Allmänna frågor av vikt för regelförenkling	36
Konsekvensutredning	36

Samråd och remiss	37
Uppföljning av reglerna	37
Behov av regelöversyn	37
Bemötande och service	39
Korta och tydliga handläggningstider	39
Servicecenter.....	40
”Mina sidor”	40
Informationskampanjer	41
Förbättrad användarvänlighet avseende den elektroniska rapporteringen ...	41
Enkelt språk.....	42
Förbättrad webb	42
Projektet Svenska fiskeregler.se	43
Samverkan med näringen.....	43
Möten med yrkesfiske och anknutna näringar	43
Möten med näringar knutna till fritidsfiske och fisketurism	44
Årligt möte med alla intressenter	44
Tillsyn och kontroll.....	45
Pågående arbete med utveckling och förenkling av kontrollverksamheten ...	45
Förenkling och förbättring av arbetet med tillsyn och kontroll	46

Inledning

En väsentlig utgångspunkt för Havs- och vattenmyndighetens arbete med förenklingsuppdraget har varit att skapa förutsättningar för ett långsiktigt förenklingsarbete där relation och samråd med näringen är centrala delar.

Fiskerinäringen står inför en omfattande reform som kommer att påverka dess verksamhet påtagligt. För att skapa möjligheter för ett långsiktigt förbättringsarbete kring regelverket har vi valt att lägga fokus på införandet av den reformen och på hur det befintliga och det kommande regelverket bör utformas. Målet är att minimera krånglet och skapa goda förutsättningar för näringen. Fokus har därför inte legat på att genomföra kortsiktiga justeringar av det befintliga regelverket då sådana sannolikt riskerar att behöva göras om genom införandet av den nya fiskeripolitiken. Detta riskerar att skapa en onödig ryckighet i näringens anpassning till och tillämpningen av regelverket vilket går stick i stäv mot intentionerna med regelförenkling.

Vi har under arbetet valt att identifiera befintliga brister i nuvarande regelverk samt behov av klargöranden av kommande regelverk för att vi under den kommande beredningen av den nya gemensamma fiskeripolitiken ska kunna skapa ett nytt regelverk där dagens brister arbetats bort. Vi har också valt att fokusera på bemötande- och servicefrågor där vi ser ett behov av att arbeta med vårt språk, vår information och vår tillgänglighet.

Sammantaget ser vi att de åtgärder vi avser arbeta vidare med skapar goda möjligheter för ett långsiktigt arbete tillsammans med näringen för att skapa bättre förutsättningar för att bedriva fiskerinäring utan onödigt krångel.

Uppdraget

Bakgrund

Havs- och vattenmyndigheten har fått i uppdrag att genomföra regelförenkling på fiskets område. Uppdraget är ett led i regeringens mål för regelförenkling. Sedan 2011 har regeringens ambitioner breddats, från att som tidigare endast omfatta regelförenkling som leder till minskade kostnader, till att nu även omfatta regelförenkling med målet att minska det administrativa krånglet, såväl nationellt som på EU-nivå.

En viktig del i detta är att arbeta bort det upplevda krånglet men där kostnaderna är svårare att identifiera. Här avses bl.a. myndigheternas bemötande, ansökningsprocesser och handläggningstider.

Regeringen har följande mål för förenklingsarbetet:

- Regler ska främja företagens tillväxt – inte tvärtom.
- De administrativa kostnaderna ska minska.
- Det ska vara enklare att lämna uppgifter.
- Det ska finnas enkla verktyg för att starta och driva företag.
- Sverige ska stå väl i internationell jämförelse.
- Servicen ska öka och handläggningstider minska i det offentliga Sverige.
- Det offentliga Sverige ska ha bättre förståelse för företagens villkor.

Bortsett från behovet av att regelgivaren har god kunskap om regelförenkling och förmåga till att förenkla så är regelgivarens inställning till den som ska tillämpa reglerna viktig. Regelgivning måste i större omfattning anpassas till företagens villkor och verklighet vilket förutsätter ett systematiskt arbete med bl.a. service, bemötande och information.

Av uppdraget framgår bland annat att Havs- och vattenmyndigheten ska:

- identifiera och genomföra sådana förändringar av myndighetens föreskrifter som kan leda till minskade administrativa kostnader för företagen på fiskets område (dvs. kostnader för att uppfylla krav på att upprätta, överföra eller lagra information) och faktiska lättnader för företagen på fiskets område.
- identifiera och föreslå förenklingar av regler som ligger utanför myndighetens nationella handlingsutrymme, t.ex. EU-reglering, lagar eller regler på närliggande områden. Förenklingar inom andra verksamhetsområden ska föreslås i samråd med andra myndigheter.
- förbättra myndighetens service och korta ned handläggningstiderna.
- beakta andra myndigheters erfarenheter av ett verksamhetsintegrerat regelförenklingsarbete i synnerhet avseende utarbetande av föreskrifter och konsekvensutredningar.
- inhämta synpunkter och råd från Tillväxtverket, Regelrådet och Näringslivets nämnd för regelgranskning.
- samråda med näringen.

Uppdraget ska redovisas den 1 april 2014.

Genomförande

Samråd och organisation

För att säkerställa ett öppet och trovärdigt samråd knöts en referensgrupp bestående av representanter för berörda näringar, Kustbevakningen och länsstyrelserna till utredningsuppdraget.

Målsättningen med referensgruppen har varit att skapa en kanal för förankring och information. Referensgruppen har genomfört tre möten.

Vid det första mötet presenterades uppdraget och hur vi avsåg att genomföra arbetet. På mötet diskuterades inriktning och lämpliga former för genomförandet. Deltagarna gavs möjlighet att komma in med förslag på konkreta åtgärder som kan behandlas inom ramen för uppdraget.

Vid referensgruppens andra möte presenterades de förslag och inriktningar som myndigheten identifierat bl.a. utifrån inkomna tankar och idéer. Förslagen togs emot på ett mycket positivt sätt.

Vid referensgruppens tredje möte diskuterades utkast till rapport avseende uppdraget.

Referensgruppen utgjordes av följande organisationer och representanter:

Fiskbranschens Riksförbund	Jörgen Davenil
Sveriges Fiskares Riksförbund	Henrik Loveby, Fredrik Lindberg, Tore Johnsson
Swedish Pelagic Federation PO	Björn Lindblad
Sveriges torskfiskares PO	Staffan Larsson
Länsstyrelsen i Gotlands län (fiskekonsulenter)	Rolf Gydemo
Kustbevakningen	Caroline Foberg
Svenska Kustfiskarföreningen	Charles Olsson
Hallandsfiskarnas PO ek för	Bertil Andersson
Sveriges Fiskevattenägareförbund	Thomas Lennartsson

Referensgruppen enades om att arbetet måste ha en tydlig koppling till införandet av EU:s reformerade fiskeripolitik, då denna kommer att få omfattande påverkan på befintliga regelverk och att det är vid införandet av nya regler som brister i det gamla systemet måste åtgärdas. Det finns dock inga hinder mot att förändra idag befintliga regler som gagnar uppdragets genomförande om det inte påverkas av reformarbetet.

För att på ett genomgripande sätt analysera regelverket bjöd vi in representanter för näringen till fyra workshoppar avseende pelagiskt fiske, demersalt fiske i Östersjön, demersalt fiske i Västerhavet samt insjö- och ålfiske.

Utgångspunkter för workshopparna var bl.a. följande frågor och deras koppling till införandet av en reformerad fiskeripolitik:

- Förenklingsbehov i nationella föreskrifter
- Tillträdesbestämmelser (licenser och tillstånd)
- Fiskets bedrivande (tekniska regler)
- Kontroll av fisket (uppgiftslämnande och förfarande vid inspektion)
- Förenklingsbehov i EU:s rättsakter
- Ökad och förbättrad service till fisket
- Servicecenter
- ”Mina sidor”
- Övriga regelförenklingsfrågor

Kontakt med andra myndigheter

I samband med projektstarten så ordnades möten med Regelrådet och Näringslivets nämnd för regelgranskning samt Jordbruksverket och Livsmedelsverket. Syftet med träffarna var att få tips och feedback från Regelrådet och Näringslivets nämnd för regelgranskning som granskar myndigheternas konsekvensbeskrivningar och från myndigheter som under en längre tid arbetet med förenklingsfrågor som en del i verksamheten. Synpunkterna från mötena sammanfattas punktvis nedan.

- Konsekvensutredningar är viktiga och det finns ofta brister i beskrivningen och beräkningen av administrativa kostnader och andra kostnader. Det är mycket viktigt att fundera på hur man ska bedriva en effektiv tillsyn och kontroll av föreslagna regler.
- Innan en reglering införs är det viktigt att man även överväger alternativet att inte reglera – på lång sikt kan detta ibland vara det bästa. Även andra alternativ till föreskrifter bör beaktas. Myndigheten bör också utvärdera hur den agerar i andra sammanhang – behöver man t.ex. begära in uppgifter från näringen på det sätt som görs?
- Det är också viktigt att det sker en kontinuerlig uppföljning av föreskrifterna, att man jämför reglernas utfall med vad som angetts i konsekvensutredningen.
- När det gäller regelförenklingsperspektivet och hur man arbetar generellt med detta kan det vara lämpligt att titta på andra länder, t.ex. Norge, Danmark och Finland. Det är också värdefullt att utvärdera hur regler används av andra myndigheter – t.ex. av länsstyrelserna i deras fisketillsyn. I sammanhanget kan det vara klokt att utreda om reglerna kan differentieras mer utifrån vem som fiskar – t.ex. om det är ett småskaligt och kustnära fiske eller ett storskaligt fiske.
- Det är viktigt att myndigheten kan påverka EU-processen för att skapa ett bättre regelverk. Arbetet måste förflyttas även till *innan* det att en rättsakt ska beslutas.

- Det är viktigt att vara transparent och jobba tillsammans med näringen. Det är också mycket viktigt att återkoppla myndighetens överväganden och ställningstagande till näringen avseende gjorda förslag t.ex. genom att inkomna synpunkter från näringen kommenteras och att myndigheten redogör för varför någon åtgärd eventuellt inte kommer att vidtas. Det viktiga är att få igång samverkan och dialog med näringen. Viktigt är att gemensamt definiera områden som kan förenklas och hur, att se över myndighetens krav på dokumentation hos näringsidkarna och att ha regelbundna möten där regel- och bemötandefrågor tas upp.

Vi har även deltagit i Tillväxtverkets nätverksträff avseende förenklingsarbete. På träffen diskuterades bland annat Tillväxtverkets stöd till myndigheterna samt hur nätverket kan bidra till att underlätta myndigheternas förenklingsarbete.

Förenklingsområden

Inledningsvis genomförde myndigheten, utifrån egna erfarenheter, en intern kartläggning för att identifiera områden som kännetecknas av komplicerade regler och områden där förbättringar är nödvändiga.

I detta sammanhang definierades fyra så kallade förenklingsområden, inom vilka insatserna koncentrerades. Dessa utgörs av:

1. Föreskrifter och annan lagstiftning
2. Bemötande och service
3. Samverkan med näringen
4. Tillsyn och kontroll

Inom respektive område identifierades ett antal problem eller områden med förbättringspotential. Den till projektet knutna referensgruppen har lämnat synpunkter på vår kartläggning, problembeskrivning och våra förslag till åtgärder. Synpunkterna har tagits med i arbetet med de olika förenklingsområdena.

Föreskrifter och annan lagstiftning

Vad uppfattar näringen som en börda? Har vi förenklingsperspektivet med oss när vi genomför EU-lagstiftning? Hur arbetar vi före EU-lagstiftningen är beslutad? Har vi en stark organisation för att påverka EU-arbetet? Hur samråder vi med näringen under tiden EU-arbetet pågår?

Målet för Havs- och vattenmyndighetens arbete bör vara

Vid regelgivning ska regelförenklingsperspektivet beaktas. På så sätt skapas förutsättningar för enklare och tydligare regler. Kunskapen om regelförenkling och konsekvensutredning hos de som arbetar med föreskriftsarbete måste öka. Det är dock inte tillräckligt att endast arbeta mot enklare regler.

Reglerna måste också ha en tydlig relevans. Det måste stå klart att en regel t.ex. leder fram till en viss biologisk effekt eller ett visst beteende. Detta är viktigt dels för att skapa förtroende för regelverket, dels för att göra det möjligt att följa upp regleringens effekter.

Vi måste också etablera bra former för samverkan med näringen. Regler och andra viktiga beslut med konsekvenser för näringen ska kommuniceras, följas upp och utvärderas.

Så kan det genomföras

Vi bör utarbeta en policy för ett hållbart förenklingsarbete. Policyn bör beskriva regelförenkling och hur det ska genomsyra vårt arbete. Utöver detta behöver rutinen för föreskriftsarbetet utvecklas och medarbetarna utbildas i att skriva författningstexter och att göra konsekvensutredningar. En ny plan för samverkan med näringen ska utarbetas.

Regelförenklingsperspektivet ska införas i arbetet med den nya gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och den process som innebär att vi måste se över vårt regelverk. Även andra myndigheters forskrifter, t.ex. Jordbruksverkets, bör beaktas. De ändringar i regelverket som identifieras ska genomföras inom ramen för GFP-arbetet. Regelförenklingsperspektivet ska också tydligt belysas i det löpande EU-arbetet.

Bemötande och service

Vi bör utveckla ett servicecenter för vissa frågor och utöka "Mina sidor" för fiskarna så att de kan följa sina ärenden. Vi bör också tillhandahålla fler e-verktyg som verkligen förenklar, lösningar så att näringen med enkelhet hitta önskad information på nätet.

Synpunkter har framförts från fiskare på hur programmet för den elektroniska fiskeloggboken, den så kallade e-loggboken, fungerar och att det är lätt att göra fel. Kan programmet göras mer användarvänligt? Kan myndigheten minska kraven på uppgiftslämnande, dvs. använda redan befintlig information inom myndigheten eller hos andra myndigheter? Förekomst av krav på dubbelrapportering till myndigheter bör belysas och arbetas bort.

Finns det behov av utbildningsinsatser för näringen inom vissa områden, t.ex. hur man hanterar e-loggboken och behövs det vägledningar, handböcker eller guider som förtydligar föreskrifterna eller EU-lagstiftningen?

Hur ser språket ut i föreskrifter, på hemsidan, i beslut som rör näringen? Kan språket förenklas och förtydligas?

När det gäller att korta handläggningstider bör myndigheten sammanställa vilka ärenden som förekommer och hur handläggningstiderna ser ut?

Målet för Havs- och vattenmyndighetens arbete bör vara

Vi ska vara tillgängliga för företag via e-post och telefon och tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig information och service för företag. Vi ska också ge nödvändigt stöd till företagen i fråga om regelverket och dess tolkning och tillämpning.

Vi ska ge företag ett gott bemötande och ha en fungerande samverkan med näringen samt använda ett enkelt och tydligt språk i vår verksamhet.

Ett serviceåtagande bör göras, som innebär att vi kommunicerar aktuella handläggningstider för de vanligaste ärendena som berör näringen. Detta görs lämpligen på hemsidan, där mål för hur långa handläggningstiderna får vara för utpekade ärendetyper kan redovisas.

Så kan det genomföras

Målen om tillgänglighet och service kommuniceras till alla berörda.

Målsättningar om bättre service förs in i pågående utvecklingsarbeten. "Mina sidor" utvecklas med fler tjänster utifrån närings behov och ett Servicecenter bör utvecklas på sikt utifrån närings behov.

Vidare bör ett arbete med Klarspråk i enlighet med Språkrådets rekommendationer påbörjas.

Mål om handläggningstider kommuniceras till alla berörda och följs upp regelbundet.

Samverkan med näringen

För att skapa en långsiktigt god dialog med näringen behöver en strukturerad och regelbundet återkommande samverkan med näringen etableras. För samverkan inom regeringsuppdraget har det bildats en referensgrupp med företrädare för fiskerinäringen och andra intressenter utöver den samverkan som skett genom de fyra workshopparna.

Målet för Havs- och vattenmyndighetens arbete bör vara

Vi ska ha långsiktiga, etablerade samverkansformer med näringen som kan hantera frågor på såväl lång som kort sikt.

Så kan det genomföras

Inom ramen för regeringsuppdraget genomförs ett antal workshoppar med näringen för att identifiera brister i befintligt regelverk och områden där förenklingar kan genomföras. I samband med avrapporteringen av regeringsuppdraget ska en hållbar struktur för samverkan med näringen vara etablerad.

Det bör också övervägas om den för detta uppdrag bildade referensgruppen kan ha ett mer långsiktigt uppdrag för att följa arbetet med regelförenkling och skapa kontinuitet i arbetet.

Tillsyn och kontroll

Är metoden för tillsyn och kontroll effektiv och hur kan den utvecklas ytterligare?

Målet för Havs- och vattenmyndighetens arbete bör vara

Myndigheten ska ha en effektiv kontroll och tillsyn som skapar så få hinder som möjligt för näringen, samtidigt som god efterlevnad av reglerna uppnås.

Så kan det genomföras

Metoden för kontroll och tillsyn bör utvärderas i samarbete med näringen. Vidare bör kompetensen hos berörda, avseende såväl regelverket som fiskerinäringen ökas.

Utöver detta bör handböckerna för fiskekontroll utvecklas, med syfte att skapa enhetliga kontroller och säkerställa att t.ex. förvaltningslagen och annan lagstiftning följs.

Näringsens förslag

I detta avsnitt redogörs sammanfattningsvis för de synpunkter och kommentarer som inkommit från näringen via referensgruppen och de workshoppar som genomförts.

Fiskets organisationer har med anledning av vårt uppdrag lämnat förslag på att genomföra fyra workshoppar med fiskerinäringen, som en del i regelförenklingsprocessen. Myndigheten bedömde att det var lämpligt att kombinera de efterfrågade arbetsmötena med samrådet inför genomförandet av EU:s nya fiskeripolitik. Genomförandefrågorna är viktiga i ett långsiktigt förenklingsperspektiv.

De fyra workshopparna genomfördes med företrädare för fisket och de delades in efter de huvudtyper av fiske som utförs, nämligen:

- pelagiskt fiske
- demersalt fiske i Östersjön
- demersalt fiske i Västerhavet
- insjö- och ålfiske.

Dessutom erbjöds fisket att ge synpunkter på rådande regelverk kring:

- Yrkesfiskelicenser, tillstånd
- Fiskets rapportering (VMS, vägning, loggbok, e-loggbok, anmälningar och rapporter)
- Effortsystemen
- Teknisk reglering
- Fångstbegränsningar
- Övrigt

Pelagiskt fiske

Frågor och synpunkter som lämnades under genomgången av den nya gemensamma fiskeripolitiken vid mötet med representanter från det pelagiska fisket:

Gruppen ansåg att det bör klargöras vilka arter som kan komma i fråga när det gäller hög överlevnadsgrad i det pelagiska fisket. Vidare menade man att begreppet "oproportionerliga kostnader" måste definieras och klargöras i syfte att få möjlighet till undantag från landningsskyldigheten.

Av artikel 15.11 framgår att arter som omfattas av landningsskyldigheten ska användas för andra ändamål än direkt humankonsumtion, inbegripet fiskmjöl, fiskolja, sällskapsdjursfoder, livsmedelstillsatser, läkemedel och kosmetiska produkter. Här diskuterades vad bifångsterna kan användas till.

Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten är överens om att tolka den nämnda regeln som att den uttrycker att fångst som underskrider minsta referensstorlek inte får användas till direkt humankonsumtion, men att den får användas till framställning av fiskmjöl, fiskolja, sällskapsdjursfoder, livsmedelstillsatser, läkemedel och kosmetiska produkter.

Fortsättningsvis undrade gruppen hur och var bifångsterna ska förvaras ombord. Likaså undrade man hur fångsterna ska förvaras och selekteras när de pumpas ombord från fiskeredskapen. I EU:s tekniska regleringar finns ”övre gränser” för selektiviteten. Gruppen undrade om avsikten är att dessa tas bort och möjlighet finns att vara mer selektiva?

Artikel 14

Artikeln handlar om undvikande och minimering av oönskad fångst.

Frågeställningar art. 14

Med beaktande av landningsskyldigheten som den beskrivs i art. 15, ser ni något behov av att genomföra pilotprojekt? Om ja, vad är det då som ska undersökas?

Gruppen vill utveckla metoder för att selektera bort alla oönskade fångster. Metoder för att kunna selektera bort småkvantiteter (under 50 kg) är däremot knappast någon rimlig förhoppning.

Artikel 15

Artikeln handlar om landningsskyldigheten.

Frågeställningar art. 15

Vilka bifångster finns i pelagiskt fiske och vilka av dessa skulle kunna komma att begränsa fiske efter andra arter med hänsyn till Sveriges kvoter? Skiljer inblandning av bifångstarter sig vid olika tidpunkter på året, redskap och fiskemetoder?

Det förekommer minimala bifångster i Östersjön men skillnader finns mellan flyttrål och bottentrål.

I Skagerrak förekommer gråsej, bleka och torsk som bifångst under hösten. I Bottenhavet är det liten inblandning av skarpsill.

Gällande Västerhavet förekommer följande bifångster. Små kvantiteter, enstaka fiskar, av lerskädda, sandskädda, torsk, stenbit och vitling. Under en period på hösten händer det att det är gråsej ihop med sillen. Detta kan innebära risk för gråsej som bifångst.

Bifångstkvoten i Nordsjön är problematisk eftersom man måste fiska efter andra arter för att kunna nyttja bifångstkvoten. När det gäller kvotbyten med andra medlemsstater så bör man fundera på om fartygen alternativt Sverige ska få göra sig ”rena” på kvoterade arter.

Enligt punkt 1 a-d införs utkastförbudet gradvis. Ser ni något skäl till att inte från början inkludera alla kvoterade arter som fångas i ett fiske? Om så är fallet, motivera varför. (Förtydligande från Havs- och vattenmyndigheten: I Västerhavet införs landningsskyldighet för alla arter som fiskas i det pelagiska fisket, dvs. i princip alla arter.)

Gruppen hade inga kommentarer eller synpunkter här.

Enligt punkt 3 finns det möjlighet att föreslå fler arter än de som uttrycks i punkt 1-2. Finns ett sådant intresse?

Gruppen svarade att skäl saknas.

Det finns några få möjligheter till undantag från landningsskyldigheten i punkt 5:

a

Hög överlevnad: finns det arter som har hög överlevnadsgrad i ert fiske och där det går att inhämta vetenskapliga bevis därför?

Gruppen vill att det reds ut när en fångst är en fångst. Definitionen av när det är en fångst har tidigare, i kontrollsammanhang, varit när fisken inte kan röra sig som den vill. Det är dags att omdefiniera begreppet. Det måste vara tydligt för fisket vad som gäller. Överlevnadsgraden bör variera beroende på vilket redskap som används.

b

Ökad selektivitet: Finns det redskap där ni tror att det går att inhämta vetenskapliga belägg för att det är mycket svårt att uppnå ökad selektivitet? Hur skulle i så fall undantaget tillämpas? Motivera med tydliga exempel.

Gruppen anser att det är bättre om det demersala fisket går före med selektivitet så anpassar sig det pelagiska fisket. Geografisk förflyttning för att undvika för stor inblandning av viss art i det pelagiska fisket görs redan idag. Frågan om ökad selektivitet är däremot aktuell i det kustnära pelagiska fisket där det kan vara viktigt att selektera bort torsken.

c

Ser ni att hanteringen av oönskade bifångster skulle medföra oproportionerliga kostnader i något specifikt fall? Vilket?

Gruppen menar att det absolut innebär stora ekonomiska konsekvenser för hantering av bifångster som ska sorteras ut och förvaras separat ombord.

Bestämmelser om fångstdokumentation ska ingå i utkastplanerna. Här finns det möjlighet att inkomma med synpunkter på hur fångstdokumentationen skulle kunna göras annorlunda. Det är viktigt att motivera förändringen med införande av landningsskyldigheten.

Havs- och vattenmyndigheten kan konstatera att skyldigheten att dokumentera sin fångst utökas. Loggboken, främst e-loggboken, kommer att behöva anpassas.

Gruppen hade inga kommentarer eller synpunkter här.

Minsta referensstorlekar för bevarande får fastställas i de regionala utkastplanerna. Vad finns det för argument för eller emot höjda, sänkta eller slopade referensstorlekar? Syftet med referensstorlekar är att inte öppna upp för en marknad för "ungfisk".

Gruppen anser att här finns det problem med hanteringen.

Är ni intresserade av att Sverige tillämpar den flexibilitet som punkt 8 medför? Om så, ska det gälla för alla fisken och arter? Vad anser ni vara målart? Ska det avgöras av regelverken kring bifångster som finns idag? Motivera.

Havs- och vattenmyndigheten förtydligar att det handlar om att det ska finnas en möjlighet att föra bifångster på målarten, med ett viktigt förbehåll dvs. "denna bestämmelse ska endast tillämpas om bestånden av icke-målarter ligger inom säkra biologiska gränser". Vad som menas med detta måste godkännas av Europeiska kommissionen. Målartskvoten, den nationella, måste vara uttömd.

Gruppen svarar ja på frågan, intresse finns. Vidare anser gruppen att målart bör vara det man går ut för att fiska. Det är redskapet som avgör vad man riktar sig mot i det pelagiska. Fiskare kan normalt inte fiska efter olika arter med samma redskap utan alla redskap är specialiserade.

Vill ni att Havs- och vattenmyndigheten ska tillåta sådan flexibilitet som medges i punkt 9? Vad finns det för för- och nackdelar?

Havs- och vattenmyndigheten förtydligar att det handlar om att landa upp till 10 % mer än vad innevarande års kvot medger som sedan räknas av mot kommande års kvot på nationsnivå. Syftet med flexibiliteten är att underlätta landningsskyldigheten.

Gruppen svarar ja på frågan men undrar också hur det ska skötas nationellt. Det kan uppstå problem om någon går ut och fiskar upp en art vilket kan medföra att det därmed blir en begränsad bifångst och/eller målart för andra.

Vad ser ni för problem med hanteringen av den oönskade bifångsten och vilka lösningar skulle kunna finnas?

Gruppen menar att det kan bli problem med sorteringen ombord vid storskaligt fiske.

På vilket sätt anser ni att det kan säkerställas att landningsskyldigheten efterlevs?

Här anför gruppen att det måste finnas förtroende mellan myndigheten och näringen. Förslag från gruppen var bl.a. att använda en referensflotta, ha kontrollanter ombord ibland och en god samtalston. Vidare måste det finnas en möjlighet att kunna hantera små och stora frågor i olika forum.

Dessutom måste alternativet att ta iland all fångst framstå som bättre än att kasta fångsten överbord. Myndigheterna måste sträva efter att undvika diskriminering av svenska fiskare. Ett problem är att Havs- och vattenmyndigheten t.ex. kan bli tvungna att stänga fisket med ett visst redskap när en arts kvot är uttömd. Detta måste lösas.

Artikel 16 och 17

Artikel 16 handlar om fiskemöjligheter och artikel 17 om kriterier för medlemsstaternas fördelning av fiskemöjligheter.

Frågeställningar art. 16-17

Hur ska fiskemöjligheterna fördelas m.m.?

För det pelagiska fisket är frågan aktuell avseende bifångster i relation till andra fisken. Ska det finnas en gemensam kvot eller ska det vara per fartyg? Förslag lämnas på att "korsbefrukta" det storskaliga pelagiska fisket och kustfisket genom att tillåtas handla med kvoter. Vidare diskuterades definitionen av småskaligt fiske. Det är viktigt att komma fram till vad som omfattas av småskaligt fiske. Resten av punkterna är inte riktigt aktuella för det pelagiska fisket.

Regelförenkling genomgång

Licenser/tillstånd

Gruppen anser att vidare utveckling av "Mina sidor" på nätet bör fortsätta. Pappersdokument är inte nödvändiga. Krav på införsel respektive utförsel av bruttoton och maskinstyrka mätt i kilowatt bör slopas för mindre fartyg. Giltighetstiden för att återropa kapacitet i form av bruttoton och kilowatt bör förlängas till mer än 12 månader, för att undvika att tillståndshavare byts i syfte att "hålla liv" i fartygskapaciteten.

Fiskets rapportering

Vessel Monitoring System, VMS, är en pålaga som yrkesfiskarna sedan ska betala för. Det är många gånger problem med dålig täckning. Om den tekniska utrustningen till det satellitbaserade övervakningssystemet inte fungerar är det i normalfallet den enskilde fiskarens fel. Om sådant fel upptäcks innan avresa innebär det att avresa inte kan ske. Detta är något som är ekonomiskt ohållbart vid t.ex. säsongsfiske.

Konsekvenserna av att inte ha möjliggjort för alternativlösningar i sådana situationer är hårda för den enskilde företagaren och uppfattas som djupt orättvis. Om det satellitbaserade övervakningssystemet inte fungerar måste det finnas alternativlösningar att tillgå.

Resonemanget är tillämpligt även på den elektroniska loggboken. Alternativet Automatic Identification System, AIS, bör studeras och om lämpligt jämföras med VMS för vissa kategorier av fiskande.

Gruppen framför också att urvalsmetoden ska gälla även "big box", inte bara standardlådor upp till 50 kg.

Kontrollförfordningens krav på nya vägningsregler och vägningsrutiner har orsakat stora bekymmer, trots att det egentligen inte fanns något behov av ett nytt regelverk för svenskt fiske. En konsekvens av det tidiga svenska

genomförandet är att vatten kommer att kvotavräkas; resultatet är att mycket pengar går förlorade (samtidigt som våra konkurrentländer inte genomför motsvarande regelverk).

En annan konsekvens av reglerna är att kvalitén på fisken kan bli sämre till följd av reglerna. Regelverkets tillkomst var besynnerligt och insikten om att fisk innehåller mer vatten ju närmre i tiden den fiskades förefaller ha saknats. Sannolikt kommer inga konsekvenser att inträffa för de medlemsstater som inte genomför regleringen såsom Sverige gjort, varför genomförandet med fördel kunde gjorts enklare och senare.

I regelverket finns möjlighet till fyra undantag, Sverige har valt att bara nyttja tre, varför?

Vissa i gruppen tar upp problem med vägningen i Simrishamn, det finns ingen våg vilket är fångstmottagarens skyldighet. Det resulterar i olika viktsiffror av "bigboxarna" mellan uppskattningen från fisket, fångstmottagningen och kontrollanterna. En praktisk lösning måste till. Gruppen anser att en samsyn/ett förtydligande avseende vad som gäller vattenavdrag behövs.

Regelverket som möjliggör för sanktioner av de som uppskattar en fiskfångst fel är felaktig, eftersom det ibland – trots de bästa intentionerna i världen – inte går att uppskatta fångsten rätt. När en uppskattning sker felaktigt straffas den som gör uppskattningen, detta är inte rimligt.

Regeln om 10 % vid lossning i big box eller tank (småskaligt pelagiskt fiske/passiva redskap) är nästintill omöjlig att efterleva trots de bästa intentioner. Förslagsvis skulle regeln kunna gälla för fångster överstigande 20 ton alternativt att tillåta 20 % vid småskaligt pelagiskt fiske.

Reglerna för förhandsanmälan bör ses över och vissa gränsvärden höjas. Som exempel skulle en kortare tidsfrist kunna gälla vid förhandsanmälningar när man fiskar nära land.

Regellättnader avseende småskaligt kustnära fiske behövs. Ett effektivt sätt att säkerställa lönsamheten i sådana fisken hade varit att införa möjlighet att flera redskapstyper får medtas vid fiske. Det småskaliga kustnära fisket är i behov av att kunna fiska flera och alla förekommande kommersiellt intressanta arter. Frågan handlar om det småskaliga kustnära fiskets överlevnad.

Effortsystemen

Gruppen hade inga kommentarer eller synpunkter här.

Teknisk reglering

Gruppen vill att myndigheten försöker sammanställa de regler som gäller på ett begripligt sätt. Smarta sökfunktioner på webben efterfrågas.

Fångstbegränsningar

Gällande kustfiske av makrill på västkusten och kustkvoten av sill i Östersjön så behövs en generell översyn om man eventuellt måste införa reglering av kustfisket, annars inga kommentarer.

Övrigt

Gruppen hade ett starkt önskemål om löpande dialog i ordnade och återkommande forum mellan myndigheten och näringen. Gruppen vill vidare

ha större marginal (30 %) för bifångsterna oberoende av den totala fångstens storlek och anser att provtagning ska göras efter sortering där sortering görs.

Efter workshopen inkom följande förslag till ändring i kontrollen för bifångst av skarpsill, från producentorganisationen Gävlefisk:

”Lagar och förordningar är till för att följas men dessa måste vara rimliga så man har en möjlighet att kunna följa dessa. Bifångsten Skarpsill i område 30-31 utgörs av 0,1-2,0 av strömmingsfångsten oftast mellan ca 0,1 % -0,5 % vilket gör att det nästan är omöjligt att räkna rätt eftersom felmarginalen får vara 10 %. Vi har starka skäl att tro om kontrollanterna deltar i en fiskeresa och räknar dessa till havs och gör en tillräkning till när fisken lossas så kommer dom inte få samma värden skillnaden mellan 0,3 % = 150 kg och 0,4 % är 200 kg av en fångst på 50000 kg vilket är sanktionsgrundande för du får bara ha 15 kg fel. Även om proverna tas med rigorös noggrannhet så är det mycket troligt att det missas mellan provtagningen, det kan ligga något mer skarpsill på något ställe i trålen. Något måste göras för vi fiskare vill göra rätt, men som det är nu är det omöjligt reglerna måste ändras därför föreslår vi ett större spann på bifångst under 6 % att man får ha 40 % fel på detta. I dagsläget är det 10 %, som det blivit nu anmäls fiskare för felberäkning av skarpsill och tilldelas sanktionsavgifter och prickar, risken är stor att det går så långt att man förlorar licensen på en lag som inte går att följa. Förmodligen så rapporteras det till EU som illegalt fiske. Vi fiskare är mycket bekymrade över att det stiftas regler som inte kan följas. Gör man en jämförelse på fisket i Östersjön kan fångsten ligga på 40 % skarpsill och 60 % strömming vid en infiskning på 50000 kg vilket är mycket lättare att räkna eftersom du får ha större felmarginal ex 40 % skarpsill = 20000 kg du får ha ett fel på 10 % = 2000 kg. Producentorganisationen Gävlefisk föreslår att regelverket ändras till att om man har en inblandning av skarpsill på under 6 % får man ha 40 % fel vilket skulle betyda vid en fångst på 50000 kg och 0,3 % inblandning av bifångst 150 kg får ha 60 kg fel. Och vid 6 % inblandning = 3000 kg får du ha 1200 kg fel. Vi föreslår även en omvänd ordning om det bedrivs riktat skarpsillsfiske i Östersjön får bifångsten strömming omräknas i ett större spann 40 % om den understiger 6 %.”

Demersalt fiske Östersjön

Översiktliga synpunkter på den nya gemensamma fiskeripolitiken från det demersala fisket i Östersjön:

Generella synpunkter som lyftes fram angående den nya gemensamma fiskeripolitiken handlade om rapportering av fångst under 50 kg och av små fångstmängder i relation till tioprocentsregeln. Gruppen undrade vad syftet är med att all fångst ska rapporteras samt om undantag för rapportering av fångst under 50 kg fortfarande kommer att gälla. De ansåg även att toleransmarginalen om 10 % är för liten när det gäller små fångstmängder.

Vidare önskades information om huruvida vikten av fångst som inte omfattas av landningsskyldigheten ska uppskattas eller vägas. Gruppen ansåg även att det kommer att finnas ett hanteringsproblem av fångster under minsta referensstorlek för bevarande om de måste förvaras separat ombord.

Artikel 14

Artikeln handlar om undvikande och minimering av oönskad fångst.

Frågeställningar art. 14

Med beaktande av landningsskyldigheten som den beskrivs i art. 15, ser ni något behov av att genomföra pilotprojekt? Om ja, vad är det då som ska undersökas?

Gruppen framförde ett antal förslag på pilotprojekt som skulle titta på överlevnad av plattfisk i det demersala fisket och selektion i alla fisken. Pilotprojekt kan även omfatta ledet efter fisken har landats samt hur hantering av fisk under minsta referensstorlek ska omhändertas i land. Inga konkreta projektförslag framlades vid mötet. Gruppen ansåg vidare att Havs- och vattenmyndigheten ska hålla en öppen attityd gentemot initiativ till egna experiment samt välkomna alla typer av förslag, stora som små. Gruppen undrade om Sverige kan genomdriva dessa förslag själv eller om det krävs samtycke med andra medlemsländer.

Gruppen ansåg att fiskeverksamhet som utförs på ett regelrätt sätt ska premieras. Inga konkreta förslag på hur ett sådant premieringssystem ska se ut framlades vid mötet.

Artikel 15

Artikeln handlar om landningsskyldigheten.

Frågeställningar art. 15

Vilka bifångster finns i demersalt fiske i Östersjön och vilka av dessa skulle kunna komma att begränsa fiske efter andra arter med hänsyn till Sveriges kvoter? Skiljer inblandning av bifångstarter sig vid olika tidpunkter på året, redskap och fiskemetoder?

En konkret fråga som ställdes från Havs- och vattenmyndigheten till fisket handlade om rödspotta, och om denna art kommer att bli en begränsande art för fisket i Östersjön. Gruppen ansåg inte att rödspotta kommer att bli ett problem eftersom kvoten är tillräcklig. Däremot ansåg de att de kan få problem med hanteringen av fångsten om rödspotta och skrubbskädda hamnar i samma fångst. Detta kan medföra ett problem om rödspottan ska kvotavräknas vilket kan innebära att kvoten fylls.

Enligt punkt 1 a-d införs utkastförbudet gradvis. Ser ni något skäl till att inte från början inkludera alla kvoterade arter som fångas i ett fiske? Om så är fallet, motivera varför.

På denna fråga svarade gruppen att hanteringen eventuellt kan innebära att undantag måste införas. Gruppen gav inga förslag på hur ett sådant undantag skulle utformas.

Enligt punkt 3 finns det möjlighet att föreslå fler arter än de som uttrycks i punkt 1-2. Finns ett sådant intresse?

På denna fråga hade gruppen inga kommentarer.

Det finns några få möjligheter till undantag från landningsskyldigheten i punkt 5:

a

Hög överlevnad: finns det arter som har hög överlevnadsgrad i ert fiske och där det går att inhämta vetenskapliga bevis därför?

Gruppen framförde att skrubbskädda tidigare var en art som sumpades. Enligt gruppen borde detta innebära en hög överlevnad. Övriga arter som gruppen ansåg har hög överlevnad är rödspotta och lax. Gruppen hade inga förslag på vetenskapliga bevis som kan inhämtas för att styrka dessa förslag.

b

Ökad selektivitet: Finns det redskap där ni tror att det går att inhämta vetenskapliga belägg för att det är mycket svårt att uppnå ökad selektivitet? Hur skulle i så fall undantaget tillämpas? Motivera med tydliga exempel.

På denna fråga svarade gruppen att det är omöjligt att sortera ut rödspotta från skrubbskädda. Detsamma gäller för att sortera ut plattfisk från torsk.

c

Ser ni att hanteringen av oönskade bifångster skulle medföra oproportionerliga kostnader i något specifikt fall? Vilket?

Gruppen ansåg inte att hanteringen av oönskade fångster kommer att medföra några oproportionerligt höga kostnader utan deras problem kommer till större del handla om hanteringen av fisk över och under referensstorleken samt avsättningen av fisk under minsta referensstorleken, det vill säga en marknadsfråga. Ett av problemen är kopplad till utrymmet ombord på fartyget och där kan lösningen vara en utveckling av redskapet. På grund av landningsskyldigheten kan fångsterna bli stora men lönsamheten dålig.

En annan lösning kan vara en mindre maskstorlek i garnfisket. Enligt gruppen gör vissa bedömningen att torskbeståndet måste "gallras ut" eftersom det kan finnas en för stor konkurrens om föda. Gruppen ansåg att om en sådan åtgärd införs kommer garnfisket att försvinna.

Bestämmelser om fångstdokumentation ska ingå i utkastplanerna. Här finns det möjlighet att komma in med synpunkter på hur fångstdokumentationen skulle kunna göras annorlunda. Det är viktigt att motivera förändringen med införande av landningsskyldigheten.

Ett förslag på förändring i fångstdokumentationen från det demersala fisket i Östersjön var att toleransmarginalen måste höjas. Gruppen undrade vad syftet och nyttan med en sådan regel är. Vidare frågade gruppen hur man skattar vikterna på det som kastas tillbaka och hur noga måste man vara. De ansåg även att vägningsreglernas krav på exakthet är ett problem. För att nå bästa möjliga efterlevnad ansåg gruppen att det är viktigt att detta tydliggörs.

Minsta referensstorlekar för bevarande får fastställas i de regionala utkastplanerna. Vad finns det för argument för eller emot höjd, sänkt eller slopad referensstorlek? Syftet med referensstorlekar är att inte öppna upp en marknad för "ungfisk"

Fisket ansåg att situationen för torsken i Östersjön är bekymmersam och de menade att efter en lång tid där man arbetat för att höja minsta landningsstorleken för torsk så känns det obekvämt om minsta landningsstorleken kommer att sänkas. De framförde även att garnfisket alltid har gått före med att använda en större maskstorlek.

Är ni intresserade av att Sverige tillämpar den flexibilitet som punkt 8 medför? Om så, ska det gälla för alla fisken och arter? Vad anser ni vara målart? Ska det avgöras av regelverken kring bifångster som finns idag? Motivera.

Havs- och vattenmyndigheten förtydligade att den art som förs på målarten måste ligga inom säkra biologiska gränser och att denna möjlighet ska användas som en sista utväg.

På denna fråga svarade det demersala fisket i Östersjön att de är intresserade av att flexibilitet används. De tyckte inte att det föreligger ett problem i att definiera vad som är målart eftersom det är redskapet som avgör detta.

Vill ni att myndigheten ska tillåta sådan flexibilitet som medges i punkt 9? Vad finns det för för- och nackdelar?

Havs- och vattenmyndigheten förtydligade att regelverket säger att det ska användas som en sista utväg. Gruppen tyckte att myndigheten ska tillämpa den möjlighet till flexibilitet som anges i punkt 9.

Vad ser ni för problem med hanteringen av den oönskade bifångsten och vilka lösningar skulle kunna finnas?

Synpunkter framfördes om att det måste hittas en lösning avseende förvaring av fisk i så kallade "big-boxar" i relation till vägningsreglerna. Dessa big-boxar är för stora för att väga. De framförde även att de kommer att få sorteringsproblem ombord. Avseende hantering av fångst under respektive över referensstorlek är problemet kopplat till utrymmet ombord på fartyget.

Vidare frågade fisket vad den oönskade fångsten får användas till och hur småfångster ska hanteras i små hamnar, bland annat kommer små volymer att bli ett logistikproblem. Gruppen såg en farhåga i att kostnaderna för destruktionsen kan överskrida det som fisket inbringar och att hela hanteringskedjan måste lösas. Inga lösningar till problemen framfördes dock.

På vilket sätt anser ni att det kan säkerställas att landningsskyldigheten efterlevs?

På denna fråga svarade den demersala gruppen i Östersjön att toleransmarginalen måste höjas och fisket undrade hur noga de måste vara när

de uppskattar vikterna på det som kastas tillbaka. De ansåg att syftet och nyttan med vägningsreglernas krav och toleransmarginalen måste tydliggöras för att bästa möjliga efterlevnad ska uppnås.

Artikel 16 och 17

Artikel 16 handlar om fiskemöjligheter och artikel 17 om kriterier för medlemsstaternas fördelning av fiskemöjligheter.

Frågeställningar art. 16-17

Hur ska fiskemöjligheterna fördelas m.m.?

Fisket framförde att de i dagsläget inte upplever några större problem med hur fiskemöjligheterna fördelas och att det inom de passiva redskapen har fungerat förträffligt. Fördelen med en tilldelning på individuell basis eller på årsbasis var oklart, men det är viktigt med tydlighet så att fisket vet vad de har att tillgå.

Nyttan med ett system med en tilldelning av en årskvot på fartygsnivå beror på om det är ett fiske med passiva eller aktiva redskap. En viss kvot måste dock finnas i ett fiskeföretag och en väl fungerande producentorganisation (PO) behövs. De tyckte även att en viss flexibilitet kommer att behövas för vissa fiskeföretag. Gruppen undrade vad Havs- och vattenmyndighetens intentioner är och vad som krävs för att lösa landningsskyldigheten och om det måste vara en generell bestämmelse.

Fisket framförde att det är viktigt att ett bonussystem införs för att premiera de som bedriver ett hållbart fiske. Hur systemet ska se ut gavs det inga förslag på.

Regelförenkling genomgång

Licenser/tillstånd

Förslag och åsikter från det demersala fisket i Östersjön angående regelförenklingar kring licenser och tillstånd rörde att de tycker att det tar lång tid att få sin licens förnyad och att det är för höga kostnader för nyetablering i det småskaliga fisket. Vidare ville de att regler som medför onödiga kostnader ska tas bort eftersom många regler kommer från den stora sjöfarten och när den överförs på mindre fartyg blir kostnaden oproportionerlig.

Sveriges Fiskevattenägareförbund påpekade behovet av förenklingar när det gäller uppstart av näringsmässigt fiske med stöd av enskild rätt. På grund av alla tillstånd som krävs är det mycket kostsamt att starta upp denna småskaliga form av yrkesmässigt fiske. Kostnaderna för köp av bruttoton och kilowatt samt Transportstyrelsens avgifter för fartygsregistrering medför betydande kostnader för den som vill starta upp näringsmässigt fiske med stöd av enskild rätt. Det är orimligt att småskaligt fiske med stöd av enskild rätt ska falla under samma regelverk som gäller för exempelvis Spaniens stora trålarflotta. De höga kostnaderna vid etablering och krångliga regler för erhållande av tillstånd utgör hinder som avskräcker ungdomar från att starta upp fiskeriverksamhet. Småskaligt fiske med stöd av enskild fiskerätt är ett naturligt sätt att nyttja de möjligheter till inkomst som en fastighet med fiskerätt erbjuder.

Kravet på säkerhetsutbildningen är i vissa fall orimlig för småskaligt fiske, bland annat för den som bara vill prova på fisket genom att vara med en kort

period som lärling eller praktikant. En annan regel som framfördes som felaktig är regeln om inkomstkrav eftersom om ett fiske minskar i lönsamhet så kommer man tillslut att inte få sin licens förnyad.

Fiskets fångstrapportering

Vid fiske med passiva redskap ansåg gruppen att rapporteringen bör anpassas till fångstmängderna, eftersom de tyckte att det är orimligt att utsättas för landningskontroll och rapportera i loggbok när man bara fått några kilo fisk. En mjukare tillämpning av sanktionssystemet är önskvärd och fisket ansåg sig rättslös om man inte kan följa reglerna. Fisket ansåg att myndigheten måste spara breven med poststämpeln så att de kan se att brevet lagts på postlådan i tid. Myndigheten ser ju att ett blad saknas i nummerserien, och menade att det borde gå att få en påminnelse innan en sanktion utfärdas.

I fråga om vägningssystemet undrade fisket varför fångsten måste vägas om av befälhavaren vid kontroll och inte av kontrollanterna om fångsten redan har vägts ombord. Det upplevs kränkande för fiskaren som varit ute på havet i flera dagar att stå och väga om fångsten medan fyra kontrollanter ser på. Vidare undrade man varför Sverige inte använder alla undantag gällande vägning och vilka länder som har infört vägningsreglerna. Sveriges Fiskares Riksförbund, SFR, tillsammans med Swedish Pelagic Federation Producentorganisation, SPPO, har i skrift framfört en fråga om varför Sverige endast valt att utnyttja tre av fyra tillgängliga undantag i regelverket. De framförde även att de tycker att vägningsreglerna är onödig byråkrati som inte fyller någon funktion och att reglerna måste tillämpas/tolkas på lika sätt i Sverige och Danmark.

För rapportering i kustfiskejournal ställdes frågan om vägningsjournalen är nödvändig eftersom fisket anser att det blir ett dubbelarbete. Ett förslag som fisket gav var att rapportering av kustfiskejournalen bör ske en gång om året vid småskaligt fiske, lax undantaget. Fisket tyckte att det är orimligt att samma regelverk gäller för samtliga medlemsstater och undrade varför inte myndigheten kan kontakta personer om man misstänker fel. Slutligen undrade gruppen vilken funktion vägningsjournalen fyller då loggböckerna måste behållas ombord i tre år.

Fisket efterlyste så mycket tekniska lösningar för rapportering som möjligt, men det förutsätter bra bredbandsuppkoppling och de undrade om det går att rapportera på VHF-sändning. Vad gäller VMS-systemet och e-loggboken ansåg gruppen dessa som något positivt och de fungerar bra. SFR har i sin skrivelse framfört att om det satellitbaserade övervakningssystemet inte fungerar måste det finnas alternativlösningar att tillgå. Resonemanget är tillämpligt även på den elektroniska loggboken. Alternativet AIS bör studeras och om lämpligt jämföras med VMS för vissa kategorier fiskande.

Enligt SFR är regeln om 10 % vid lossning i big box eller tank (småskaligt pelagiskt fiske/passiva redskap) nästintill omöjlig att följa. SFR föreslår att regeln kan gälla för fångster överstigande 20 ton alternativt att tillåta 20 % tolerans vid småskaligt pelagiskt fiske.

Effortsystemen

Det finns ett förslag i utkastet till utkastplanen för Östersjön om att effortsystemet ska försvinna för Östersjön. Fisket anser att alla regler som inte fyller någon funktion är en belastning för de regler som är bra. Vad gäller

Östersjön har SFR skickat in en skrivelse där de poängterar att det är en vanlig uppfattning att havdagarna bör tas bort, eftersom effekten av dem inte är den önskvärda och de verkar hämmande för det småskaliga fisket som är mer väderberoende. SFR skriver att de har noterat den diskussion och de förslag som är under utarbetande inom Baltfish om avskaffande av havdagarna och det bör inte finnas några skäl för Sverige att behålla ordningen. SFR anser att detta bör vara ett betydande bidrag till en regelförenkling.

Teknisk reglering

Vad gäller den tekniska regleringen ansåg det demersala fisket i Östersjön att förvaltningsplanerna måste innehålla en viss flexibilitet och att man också måste se över redskapsregleringen i linje med en mer resultatbaserad förvaltning. Detta för att komma bort från en detaljerad teknisk reglering. Ett konkret förslag var att införa stängda geografiska områden i stället för sommarstopp eftersom sommarstoppet ligger fel i tiden, precis under den bästa fisketiden för det småskaliga fisket och under turistsäsongen.

För piggarfisket framfördes ett förslag att det bör vara en övre gräns på 200 millimeters maskstorlek eftersom redskapsregleringen i torskplanen hindrar piggarfiske utan att skydda torsken. SFR anser att alla ensidiga svenska regler som hämmar fiskets lönsamhet utan nytta bör upphävas, exempelvis det förbud mot fiske med krok och drivlinor som Havs- och vattenmyndigheten infört och som hämmar laxfisket i Östersjön.

Fångstbegränsningar

Kustkvoten är alldeles för låg. Kommer andra in förstör de för de som redan fiskar på kustkvoten. Regionala kvoten fördelas på de som har fiskat innan och är inte till för nyetablering, vilket var avsikten från början (se prop. 2008/09:169).

En annan aspekt är situationen för torskfisket i Östersjön, där SFR föreslår att en flexibilitet borde tillåtas mellan de båda bestånden där den som har haft sitt fiske i det västra beståndet inte ska behöva tvingas fiska i det östra. En möjlighet att byta område bör införas.

Övrigt

Ett önskemål från det demersala Östersjöfisket framfördes om ett seminarium mellan myndighet/fiskare/forskare för att diskutera situationen för torsk i Östersjön och försöka komma fram till en lösning. Tydlighet, förutsägbarhet och ändamålsenlighet är oerhört viktigt för det framtida arbetet.

Sälproblematiken för det kustnära fisket måste beaktas av Havs- och vattenmyndigheten. De sälar som inte skjuts tas inte med i statistiken vilket betyder att där finns ett stort mörkertal i statistiken.

SFR anser i sina skriftliga synpunkter att regellättnader i alla avseenden behövs. Ett effektivt sätt att säkerställa lönsamheten i det småskaliga fisket hade varit att införa möjlighet att flera redskapstyper får medtas vid fiske.

Det småskaliga kustnära fisket är i behov av att kunna fiska flera och alla förekommande kommersiellt intressanta arter. Frågan handlar om det småskaliga kustnära fiskets överlevnad.

Vidare anser SFR att EU-regleringen i Östersjön vad gäller ljudskrämma behöver ses över. Regleringen som påbjuder ljudskrämma på garn som sätts av

båtar med en längd om 12 meter eller mer, medan båtar med samma garn men som är kortare än 12 meter inte behöver sätta ljudskrämmare på sina garn, är märklig. Det är ju rimligen garnen som fiskar, inte båtarna, enligt SFR.

Slutligen ansåg fisket att kontrollverksamheten ska baseras på risk och väsentlighet.

Demersalt fiske Västerhavet

Frågor och synpunkter under genomgången av den nya gemensamma fiskeripolitiken:

MSY-målet diskuterades och det framkom att MSY-målet gäller ett helt bestånd och inte endast är bundet till havsområde. Vidare diskuterades flera frågor såsom vad som menas med ”arter med hög överlevnadsgrad”, om kvoter kan flyttas från ett område till ett annat inom ramen för regionaliseringsarbetet, om det finns arter som redan idag anses ha hög överlevnadsgrad samt om man är helt säker på att torskbestånden i Östersjön tål en sänkning av minimimåttet.

Artikel 14

Artikeln handlar om undvikande och minimering av oönskad fångst.

Frågeställningar art. 14

Med beaktande av landningsskyldigheten som den beskrivs i art. 15, ser ni något behov av att genomföra pilotprojekt? Om ja, vad är det då som ska undersökas?

Flera förslag på pilotprojekt framlades. Bland annat bör det undersökas vilken arbetsinsats och tidsåtgång det kommer att krävas för att ta hand om all fångst på det sätt som idag föreslås. En konsekvensutredning av detta samt försök av alternativa metoder bör ske.

Vidare framkom det att man bör undersöka hur oönskade bifångster ska hanteras samt om havskräfta har en hög överlevnadsgrad vid trålfiske. Det belystes att det är viktigt att ett pilotprojekt gällande havskräftans överlevnadsgrad utförs då detta får stor betydelse för det framtida fisket. Frågan uppkom även om medel finns för utvecklingen av selektiva redskap.

Artikel 15

Artikeln handlar om landningsskyldigheten.

Frågeställningar art. 15

Vilka bifångster finns i det demersala fisket i Västerhavet och vilka av dessa skulle kunna komma att begränsa fiske efter andra arter med hänsyn till Sveriges kvoter? Skiljer inblandning av bifångstarter sig vid olika tidpunkter på året, redskap och fiskemetoder?

Det stora problemet finns i fisken som sker med fisktrål utan fullt fungerande selektion. Problem kommer särskilt uppstå med vitlinglyran då Sverige saknar kvot för den arten, samt med torsken i Kattegatt som idag endast är en bifångskvot. Det diskuterades även om möjlighet kommer att finnas att köpa kvot från andra länder samt om fisket stoppas ifall något fiskebestånd ökar väldigt snabbt men där Sverige inte har tillräcklig kvot.

Enligt punkt 1 a-d införs utkastförbudet gradvis. Ser ni något skäl till att inte från början inkludera alla kvoterade arter som fångas i ett fiske? Om så är fallet, motivera varför.

Vissa arter kan kräva en annan typ av selektering vilket innebär att mer tid krävs för att undersöka detta. Vidare finns det ingen anledning för Sverige att gå före utan fiskerinäringen måste överleva då det redan idag är svårt som det är.

Enligt punkt 3 finns det möjlighet att föreslå fler arter än de som uttrycks i punkt 1-2. Finns ett sådant intresse?

Intresse att föreslå fler arter saknades.

Det finns några få möjligheter till undantag från landningsskyldigheten i punkt 5:

a
Hög överlevnad: finns det arter som har hög överlevnadsgrad i ert fiske och där det går att inhämta vetenskapliga bevis därför?

Det berördes att plattfisk generellt har hög överlevnad, särskilt överlever rödspotta länge i trål samt äkta tunga på däck. Det framkom att även havskräfta troligtvis har hög överlevnadsgrad men att det behöver undersökas.

Det diskuterades även att det är viktigt att se hur andra medlemsstater kommer att gå vidare med detta samt att arbeta med att försöka uppnå högre selektivitet i garnfisket.

b
Ökad selektivitet: Finns det redskap där ni tror att det går att inhämta vetenskapliga belägg för att det är mycket svårt att uppnå ökad selektivitet? Hur skulle i så fall undantaget tillämpas? Motivera med tydliga exempel.

Vad gäller kräft- och räkristen så framkom det att det troligtvis inte går att uppnå ökad selektivitet. Diskussion uppkom om att det är viktigt att se hur övriga länder implementerar detta. Det är viktigt att visa att Sverige använder rist och att danskarna därmed kan bli mer selektiva, detta så att det blir "level playing-field" inom fisket.

Gruppen tyckte även att det är svårt att uppnå ökad selektivitet inom garnfisket eftersom det i det fisket endast är maskstorleken som kan styras.

c
Ser ni att hanteringen av oönskade bifångster skulle medföra oproportionerliga kostnader i något specifikt fall? Vilket?

Det framkom att kostnaderna kommer att öka på så sätt att det kommer krävas mer personal som kan ta hand om all extra fångst. Särskilt svårt är att man

måste sortera varje art i separata boxar. Fångsten kan bestå av flera arter och plats kommer då inte finnas för alla boxar.

Bestämmelser om fångstdokumentation ska ingå i utkastplanerna. Här finns det möjlighet att inkomma med synpunkter på hur fångstdokumentationen skulle kunna göras annorlunda. Det är viktigt att motivera förändringen med införande av landningsskyldigheten.

Här framkom olika förslag. Ett av dem var att man ska använda sig av referensflotta och e-loggbok såsom de gör i Norge. Ett annat att man endast får ha med sig certifierade redskap ombord med vetenskapligt bekräftade siffror på vad de har för bifångster så att kontroll på så sätt kan ske av infiskningen. Ett tredje alternativ som nämndes var att i största möjliga mån så bör Kustbevakningen närvara när fångsten halas ombord, då går det inte att fuska.

Minsta referensstorlekar för bevarande får fastställas i de regionala utkastplanerna. Vad finns det för argument för eller emot höjda, sänkta eller slopade referensstorlekar? Syftet med referensstorlekar är att inte öppna upp en marknad för "ungfisk".

Minsta referensstorlek måste finnas så att marknaden inte överflödas och på så sätt minskar inkomsten. Sverige är ett av länderna som får mest betalt för sin kvot, därav finns det inget intresse av att överflöda marknaden med massa småfisk.

Frågan uppkom dock om det krävs någon minsta referensstorlek om den tekniska regleringen fungerar.

Är ni intresserade av att Sverige tillämpar den flexibilitet som punkt 8 medför? Om så, ska det gälla för alla fisken och arter? Vad anser ni vara målar? Ska det avgöras av regelverken kring bifångster som finns idag? Motivera.

Det fanns stort intresse för att tillämpa detta då det kan ta hand om problematiken med "choke-species".

Vill ni att Havs- och vattenmyndigheten ska tillåta sådan flexibilitet som medges i punkt 9? Vad finns det för för- och nackdelar?

Intresse för detta finns. Allt som kan komma att underlätta för fisket ses som positivt.

Vad ser ni för problem med hanteringen av den oönskade bifångsten och vilka lösningar skulle kunna finnas?

Det blir en kostnad då man måste följa reglerna för animaliska biprodukter och även får sorteringsproblem ombord. Det diskuterades vad den oönskade fångsten får användas till och om små volymer kan komma att bli ett

logistikproblem. Vidare framkom att det inte får bli så att kostnaderna för destruktion överskrider det som fisket inbringar.

Ännu ett problem som framlades var att vägning drar ut på tiden. Ompackning av fångst i samband med vägning kan göra att fångstens kvalitet försämras så mycket att det går från humankonsumtion till animalisk biprodukt.

På vilket sätt anser ni att det kan säkerställas att landningsskyldigheten efterlevs?

Här framkom olika förslag, t.ex. användning av referensflotta och e-loggbok så som de gör i Norge. En fiskare får endast ha med sig certifierade redskap ombord med vetenskapligt bekräftade siffror på vad de har för bifångster så att kontroll på så sätt kan ske av infiskningen. I största möjliga mån så bör Kustbevakningen vara närvarande när fångsten halas ombord, då går det inte att fuska. Ett annat förslag som framkom var att sätta kameror ombord på de fiskefartyg som inte följer reglerna.

Det diskuterades även att det behöver finnas incitament för att följa landningsskyldigheten och att Sverige inte ska vara "bäst i klassen". För att öka efterlevnaden av reglerna framfördes det att ett tillskott av kvoter är nödvändigt.

Slutligen diskuterades det även hur producentorganisationer i framtiden kan tänkas arbeta och vilka uppgifter de kan få för att underlätta efterlevnaden.

Artikel 16 och 17

Artikel 16 handlar om fiskemöjligheter och artikel 17 om kriterier för medlemsstaternas fördelning av fiskemöjligheter.

Frågeställningar art. 16-17

Hur ska fiskemöjligheterna fördelas m.m.?

Under denna punkt diskuterades det flitigt om hur fiskemöjligheterna ska fördelas framöver. Det var vitt skilda åsikter i en del frågor men det samtliga var överens om var att processen måste vara öppen och inte påbörjas försent samt att det är viktigt att fisket är med i processen. Det talades även om att internationella utblickar borde ske och att myndigheterna måste studera hur andra länder har fördelat fiskemöjligheter.

Andra synpunkter som uppkom var bland annat att det kommer leda till stora svårigheter att införa en landningsskyldighet om inte möjlighet till individuella överförbara fiskemöjligheter på årsbasis finns. Risken finns dock att om fiskarena endast har årsvis fördelningsmöjligheter så leder det till bulvanskap. Det framkom dock även att hänsyn bör tas till att det från politiskt håll pratas mycket om småskalighet och att det därför bör premieras. Den småskaliga flottan måste skyddas så att en levande kust behålls. Fördelas fiskemöjligheterna utifrån ett ransoneringssystem istället för möjligheten till individuella överförbara fiskemöjligheter så ansågs det vara en garant för att det småskaliga fisket blir kvar.

Vidare framkom det att det bör ske en homogen fördelning då nästan samtliga fiskefartyg på ett sätt är småskaliga men samtidigt var det viktigt med

koncentrationsspärrar för att försöka styra hur fiskeflottan ska se ut. Ett ransoneringssystem är en garant för att det inte blir för stor koncentration. En fördelningsmodell behöver ha inslag av olika faktorer och inte endast gå på historik. Fördelning kan också ske efter exempelvis effortdagar, ransonsklasser inom räkfisket, hur länge fisket har bedrivits, kompensation om selektiva redskap använts eller en kombination av olika fördelningsprinciper. Det är viktigt att ta hänsyn till att flera områden i Kattegatt varit stängda och därmed har även historiken blivit lidande för dem som fiskar där.

Den nuvarande effortregleringen i Västerhavet bör tas bort då den är energikrävande. Ett avskaffande av effortregleringen hade inneburit ett betydande bidrag till regelförenkling. Yrkesfiskarna framför i en skrivelse till myndigheten att de är oroad över att Sverige kommer att behålla effortregleringen när landningsskyldigheten införs. SFR kan inte se några skäl till varför Sverige bör behålla ordningen. På mötet framförs att eftersom reglerna gällande ristfiske efter havskräfta är undantagna effortregleringen men nationellt antagna så kan i alla fall effortregleringen för detta fiske tas bort.

För att lösa fisket efter fisk bör alla ha kräfttrål med rist och tunnel. När fiskkvoten är uppfiskad så öppnas tunneln och så fiskar alla efter kräfta istället. Till mindre båtar bör inte fördelning av fiskemöjlighet ske. Det ses som nödvändigt med färre båtar i flottan.

Det föreslogs även att räkfiskefartyg ska få möjlighet att under en fångstbegränsningsperiod (en kalendermånad) få samfiska med ett annat räkfiskefartyg. Ett fartyg kommer då att fiska efter räka medan det andra samtidigt endast får fiska efter havskräfta med rist under gällande fångstbegränsningsperiod.

SFR menar att myndigheten bör inrätta en referensgrupp för fastställande av fångsbegränsningar, något som det funnits behov av sedan länge och som är av stor betydelse för fiskets lönsamhet.

Regelförenkling genomgång

Licenser/tillstånd

Det framkom att bulvanskapsförhållandena som förekommer inom fisket måste åtgärdas. Ägarkontinuitet kan användas som ett redskap eller generationsskifte för att åtgärda detta. Denna möjlighet bör även gälla räkfisket. Vidare diskuterades frågan vad som händer om en tillståndshavare avlider? SFR har i sin skrivelse till myndigheten framfört önskamål om att myndigheten bör rikta en framställan till regeringen om ändring av fiskelagen för att skapa möjlighet till överlåtbara fiskerättigheter snarast.

Flertalet tyckte även att det var problematiskt att flera burfiskare fått dispens att använda fler burar än normalt.

Fiskets fångstrapportering

E-loggboken behöver göras mer lätthanterlig så att enkla misstag inte sker. Det borde läggas in varningar och det ska gå att skriva kommatecken. En applikation för smartphones efterfrågas för e-loggbok, då skulle det bli enklare att rapportera.

Om e-loggboken inte fungerar vid avresa bör en pappersloggbok få kunna användas istället.

Överföringsfrekvensen hal för hal är stressande och det bör räcka att registrera hal för hal och sedan skicka in en rapport en gång per dygn.

Både rensad och helvikt måste synas i e-loggboken för att verkligen underlätta arbetet. Vagningsjournalen måste bort då den inte fyller någon funktion. Förslaget är istället att använda e-loggboken som journal även vid ilandvägning. Vid vägning ska inte yrkesfiskarna tvingas väga fisken. Det bör istället vara kontrollanten som ska väga om fångsten men med möjlighet för fiskaren att väga om han vill. Det bör även finnas toleransmarginal uppåt (det är här viktigt att Sverige inte tolkar regler hårdare än andra, t ex Danmark och Tyskland).

Om myndighetens kontrollanter finns på plats vid kaj så ska fartyget kunna komma iland även om det är innan förhandsanmäld tid.

Ett förslag som kom upp på mötet var att AIS ska kunna användas när VMS repareras då den ofta går sönder, så att fartyget inte behöver stanna i hamn. VMS:en bör gå ner i sändningsfrekvensen när fartyget kommer till kaj.

Effortsystemen

Det ska vara möjligt att tillfälligt kunna omfördela fiskeansträngning inom effortregleringen fler än två gånger per förvaltningsperiod för att öka flexibiliteten för fiskarna. En fiskare ska inte behöva göra transit vid varje avresa, ett önskemål är att en tidigare regel då en transit gällde tre timmar tas i bruk igen.

Systemet med tillfälliga omfördelningar av torskdagar i Östersjön är inte bra då fartyget med högst maskinstyrka inte kan skaffa sig fler torskdagar. En förutsättning för att få omfördela dagar är nämligen att överlåtande fartygs motorstyrka måste vara högre eller lika som det mottagande fartygets motorstyrka.

SFR framför att effortregleringen i Västerhavet innebär att inga nya aktörer får påbörja fiske inom ramen för regleringen. Regleringen bör ändras på så sätt att nya yrkesfiskare tillåts komma in i fisket utan att behöva nyttja en befintlig tillståndshavares rättigheter, tillstånden bör således göras överlåtbara för att undvika alla de risker och konsekvenser som följer av att ett sådant bulvanskap.

Teknisk reglering

Om en maska krymper från t.ex. 90 mm till 88 mm på grund av smuts, tid eller andra orsaker som inte går att påverka bör en varning ges första gången kontrollanterna upptäcker detta och ärendet bör inte skickas direkt till åtal. Problemet gäller framförallt de yrkesfiskare som använder selektiva redskap.

Ett förslag om att ta bort regeln "one-net rule" framfördes. Om ett ännu mer selektivt redskap används ska båda redskapen få behållas ombord. Danmark har möjlighet till detta.

När det gäller det småskaliga kustnära fisket behövs regellättnader i alla avseenden. Ett effektivt sätt hade varit att införa möjlighet att flera redskapstyper får medtas vid fiske. Det småskaliga fisket är i behov av att kunna fiska flera arter.

Det borde inte finnas ett förbud mot att använda mer selektiva redskap som det finns idag.

Fångstbegränsningar

SFR framför i sin skrivelse till myndigheten att alla de ensidigt svenska regler som hämmar fiskets lönsamhet utan nytta bör upphävas. Det bör vara "level playing-field" gentemot andra länder, särskilt vad gäller fredningen av hälleflundra där Sverige har hårdare lagstiftning än våra grannländer. Fredningen har ingen effekt, bortsett från att en omfördelning av inkomster från detta fiske skett från svenska fiskare till andra nationers fiskare där motsvarande reglering inte finns.

Frågan om varför det inte finns någon ransonstrappa för fisken i Västerhavet på samma sätt som för räkfisket dök upp på mötet.

Övrigt

På mötet framkom att det borde vara tillåtet att fiska med selektiva redskap (t ex trål med rist) i områden med realtidsstängningar.

Krångligt regelverk och kommande landningsskyldighet leder till svårigheter för yrkesfiskare att planera inför framtiden. Det finns ingen trygghet eller framförhållning.

Insjö- och ålfiske

Synpunkter och frågor framfördes om hur vägningen av ål ska gå till samt vad som gäller om ålen är fryst eller isad. Frågor ställdes också om när ålen ska vägas. Kan ålen ligga fryst fram till försäljningstillfället och först i det sammanhanget vägas?

Åldersstrukturen är ett generellt problem för sektorn inom ål- och insjöfisket. I dagsläget sker en mycket begränsad nyrekrytering. Önskemål framfördes därför om att tillstånd bör kunna överlåtas.

Mot bakgrund av att ålfisket har stoppats på västkusten riskerar kompetensen att fiska ål försvinna helt. Att använda sättål som fångats på västkusten skulle kunna vara ett alternativ till glasål samtidigt som ett visst fiske upprätthålls.

Vikten av att landningsskyldigheten inte ska gälla för insjöfisket och icke kvoterade arter betonades.

Generellt uttryckte fiskarna att det i stort fungerar bra med regelverket inom insjöfisket och att regelverket är väl etablerat.

SFR framför att ålfiske bör få ske även utmed västkusten och tillstånden bör göras möjliga att överlåta. Det är en åtgärd som bidrar till regelförenkling, lönsamhet och utveckling av kustfisket.

Yrkesfiskelicenser

Möjligheten att vara föräldraledig, med därtill hörande lägre inkomster från det egna bedrivna fisket, utan att det får konsekvenser för en eventuell förlängning av yrkesfiskelicensen efterfrågades. Det bör också framgå av regelverket eller i annat sammanhang vad som avses med särskilda skäl i samband med exempel tillståndsprövning. Det bör även observeras att långtidssjukdom kan skapa problem avseende fiskehistorik.

Överlåtbarhet ska vara tillåtet inom ålfisket att vidmakthålla kunskap inom fisket. Kortsiktighet skapar dåliga förutsättningar, hämmar utveckling, tar bort kunskap och ger mindre lönsamhet. Gruppen anser att det finns goda argument för att tillåta överlåtelse.

Inom det småskaliga fisket i havet krävs att fiskefartyg under fem meter registreras mot avgift i Transportstyrelsens register. Dessa avgifter är för höga. Skapar inte minst problem för de fiskare som bedriver ett småskaligt blandfiske och då har behov av flera olika båtar för olika ändamål.

Rapportering

Idag gäller olika regler för olika kategorier fiskare i insjön. Systemet med sanktionsavgifter för licensierade yrkesfiskare motverkar att fiskare som enbart fiskar med stöd av enskild rätt införskaffar licens, eftersom de då kommer att omfattas av sanktionssystemet. Om sanktionssystemet helt plockas bort från insjöfisket skulle fler insjöfiskare skaffa licens och därmed även rapportera sin fångst. Fångsterna inom detta fiske kan vara lika stort som inom det yrkesmässiga fisket

Det bör vara möjligt att rapportera fisket efter ål för ”trap and transport” elektroniskt, något som även skulle underlätta en senare sammanställning. Även fångstuppgifter bör kunna rapporteras elektroniskt i större utsträckning. I övrigt anses rapporteringen fungera tillfredställande.

Tekniska regleringar

Fisket efter ål i vissa områden bör kunna släppas fritt, när det inte finns möjlighet för ålen att ta sig ut till havet på grund av kraftverk och andra vandringshinder.

Övrigt

Bristen på beståndsdata för att skatta bestånden i de stora sjöarna betonades. Bristande kunskaper om beståndssituationen inom insjöfisket hindrar möjligheterna till MSC-certifiering av dessa fisken.

Det saknas en lokal förvaltningsmodell för de stora sjöarna. I landets fiskevårdsområden, exempelvis Bolmen, fungerar förvaltningen bra. En liknande förvaltningsmodell behövs för de stora sjöarna vilket förutsätter att en särskild fiskevårdsavgift införs för allmänhetens fiske på allmänt vatten och på vatten med fritt handredskapsfiske. Genom avgiften skapas resurser för förvaltning, fiskevård, fisketillsyn och fungerande fångstrapportering. Vidare skapas incitament för en aktiv och skräddarsydd lokal förvaltning. Säl och skarv-problematiken bör vägas in i ålåterhämtningsplanen.

Åtgärder som Havs- och vattenmyndigheten avser arbeta vidare med

I detta avsnitt beskrivs de konkreta åtgärder som myndigheten avser att arbeta vidare med på såväl kort som lång sikt. Åtgärderna utgör resultatet av de förslag som redovisats tidigare i dokumentet.

I uppdraget har ingått att vi ska identifiera och genomföra möjliga förändringar av myndighetens föreskrifter. Som har beskrivits i tidigare avsnitt pågår detta arbete inom en rad områden. Beredningen kommer att behöva fortsätta innan det är aktuellt med beslut om de enskilda föreskrifterna.

I uppdraget har också ingått att identifiera och föreslå förenklingar av regler som ligger utanför myndighetens nationella handlingsutrymme, t.ex. EU-reglering och lagar eller regler på närliggande områden. Förenklingar inom andra verksamhetsområden ska enligt uppdraget föreslås i samråd med andra myndigheter. Även här bereds ett stort antal förslag. Det är dock inte aktuellt att i samband med denna redovisning lämna några specifika förslag till ändringar i lag eller förordning eller att överlämna något annat förslag till regeringen för beredning och beslut. Vi avser att återkomma med sådana förslag i särskild ordning, i takt med att frågorna beretts inom myndigheten och efter behövligt samråd med andra berörda myndigheter och näringen.

Policy för regelförenkling

Vi har under arbetet med regelförenklingsuppdraget kartlagt de områden och frågor som är särskilt viktiga ur regelförenklingssynpunkt. Kartläggningen har resulterat i de fyra förenklingsområden som presenterats ovan. Kartläggningen har också visat att regelförenkling kräver ett ständigt pågående arbete. För att säkerställa ett fortgående och långsiktigt arbete med regelförenkling är en policy för regelförenkling under utarbetande.

Policyn ska omfatta samtliga av våra ansvarsområden och utgöra en del av det långsiktiga regelförenklingsarbetet. Målsättningen är att alla enheter ska beakta regelförenkling i det löpande arbetet och vara medvetna om vad det syftar till, så att regelförenklingen integreras i den löpande verksamheten. Policyn förklarar vad regelförenkling innebär och ger exempel på frågor som medarbetare bör uppmärksamma särskilt. Policyn slår fast att regelförenkling är en prioriterad fråga inom alla delar av verksamheten.

Policyn betonar också att alla medarbetare ansvarar för att regelförenklingstanken förs in i verksamheten och att vår verksamhet inte i onödan skapar bördor för företagen.

Inom vissa områden finns ytterligare dokument som tar upp arbetet med regelförenkling, till exempel myndighetens rutin för föreskriftsarbete.

Föreskrifter och annan lagstiftning

Myndighetens föreskrifter kan ha stor påverkan på företagens kostnader. En reglering kan också skapa andra typer av börda, t.ex. om den är svår att förstå. Vi arbetar därför som ett led i regelförenklingsarbetet med att revidera vår rutin för föreskriftsarbete. Ett övergripande syfte med revideringen har varit att göra rutinen mer lättillgänglig, vilket är en förutsättning för att den ska tillämpas av alla berörda.

Vid sidan av allmänna justeringar har vi fokuserat på att lyfta fram viktiga frågor ur regelförenklingsperspektiv. En väl utarbetad föreskriftsrutin leder till förståeliga och väl utredda föreskrifter, vilket är ett viktigt sätt att underlätta för företagen och undvika både administrativa och andra kostnader.

Myndighetens personal kommer att informeras och utbildas i den reviderade rutinen, med särskild tyngdpunkt på regelförenkling.

Allmänna frågor av vikt för regelförenkling

Vissa frågor ska belysas redan under det inledande arbetet med föreskriften, dvs. innan beslut fattats om föreskriftsarbetet ska genomföras eller inte. Den som ansvarar för arbetet ska göra en problembeskrivning och bland annat ta ställning till vad som är syftet med den tänkta regeln, vem som ska omfattas av den, och om den kommer att fylla sitt syfte. Den ansvarige ska också överväga om det finns alternativa lösningar till en föreskrift, så som bättre information eller en vägledning. Administrativa kostnader och andra konsekvenser av den tänkta föreskriften ska beaktas redan i detta skede. I många avseenden är detta frågor som sedan ingår i konsekvensutredningen. Myndighetens möjligheter till utvärdering av den tänkta regleringen ska beaktas. De som deltar i föreskriftsarbetet ska också försöka begränsa företagens bördor genom att ta ställning till om informationsmaterial behöver ändras till följd av föreskrifterna eller om det behövs särskilda informations- eller serviceinsatser inför ikraftträdandet.

Till rutinen har vi utarbetat mallar för de dokument som ska finnas med i ett föreskriftsarbete, t.ex. PM, remissutskick och protokoll. Detta är viktigt för att underlätta för medarbetarna och göra arbetet mer enhetligt och förenligt med de bestämmelser som finns.

Ett enkelt och lättbegripligt språk är en förutsättning för att en regel ska kunna förstås och tillämpas rätt, vilket i sin tur minskar bördan för företagen. Språket i föreskrifterna ska därför vara lättförståeligt och föreskriftens uppbyggnad så enkel som möjligt.

Konsekvensutredning

Konsekvensutredning är ett viktigt verktyg för att åstadkomma bättre och mer korrekta avvägningar vid regelgivning och ett tydligare och mer transparent beslutsförfarande. Föreskriftsrutinen innehåller allmän information om kravet på konsekvensutredning och vad den ska innehålla, samt krav på att konsekvensutredning i dess helhet ska påbörjas senast i samband med att föreskriftsarbetet påbörjas. Tillväxtverkets mall för konsekvensutredning ska följas. Vidare redogörs för frågor som Tillväxtverket och Regelrådet bl.a. under

utbildningstillfällen framfört att myndigheter särskilt bör tänka på vid arbetet med konsekvensutredning.

Vi meddelar i vissa fall föreskrifter som inte medger någon tid för konsekvensutredning. Till exempel måste fiskestopp till följd av fiskekvoters utnyttjande beslutas omgående. I de fall som någon konsekvensutredning inte görs ska detta, samt skälen för det, dokumenteras.

Samråd och remiss

Ett långsiktigt strategiskt samarbete med företagen förutsätter en god dialog. Det är därför av stor vikt att myndigheten i ett så tidigt skede som möjligt samråder med företagen inför kommande regelgivning.

Vi ska arbeta för att ha längre remisstider när så medges. Mer tid för närings och andra berörda svar innebär förbättrad kvaliteten i slutprodukten.

Uppföljning av reglerna

Vi kommer att utarbeta en tydligare systematik för att följa upp konsekvenserna av föreskrifter, både nya och befintliga. Den som ansvarar för föreskriften ska planera en uppföljning av regleringen.

Uppföljningen ska avse såväl reglernas syfte (relevans) som möjligheten att utöva tillsyn i enlighet med regleringen. En uppföljning kan visa att syftet med regeln inte längre är aktuellt eller att regeln behöver anpassas till ny lagstiftning. Språket kan också behöva revideras.

Frågeställningarna ovan, eller andra grundläggande förutsättningar för regleringen, kan resultera i att föreskriften behöver ändras eller upphävas. I sådant fall ska en ny konsekvensutredning göras.

Behov av regelöversyn

Under de workshoppar som genomförts med representanter för näringen har vi samlat in synpunkter på rådande regelverk och på genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken. Vi bedömer att det sistnämnda är en viktig fråga i ett långsiktigt förenklingsperspektiv.

Vi gör nedanstående bedömning av hur synpunkterna från fisket kan tas till vara i olika sammanhang. De återstår dock att utvärdera huruvida de detaljerade synpunkterna som kommit fram är angelägana och möjliga att åtgärda i det fortsatta arbetet med regelförenkling.

Synpunkter på genomförandet av ny GFP

Nedanstående frågeställningar är exempel på sådant som myndigheten avser att beakta i det pågående arbetet med genomförandet av den nya GFPn.

Det behöver klargöras vilka arter som kan komma i fråga för återutsättning på grund av hög överlevnadsgrad. Det kan bli nödvändigt att initiera projekt som utreder detta.

Det behöver klargöras hur bifångster som inte får kastas tillbaks ska separeras och förvaras separat ombord.

Begreppet ”oproportionerliga kostnader” måste definieras och klargöras. Detta är relevant bl.a. för regeln om separat förvaring. Detta berör även situationer då selektionen nått långt och är svår att vidareutveckla.

Konsekvenserna av ett eventuellt avskaffande av minsta referensstorlek (minimimått) bör utredas.

En rad frågeställningar runt bifångstkvoter i Nordsjön i relation till landningsskyldigheten behöver utredas.

Det behöver tydliggöras när fisk betraktas som ”fångad” och följaktligen ska landas.

Möjligheten att bokföra bifångst på målart kommer att behöva utnyttjas. I detta sammanhang behöver det tydliggöras vad som är målart.

Det behöver klargöras hur möjligheten till flexibiliteten mellan år ska hanteras administrativt.

För att säkerställa att landningsskyldigheten efterlevs är det viktigt att det finns förtroende mellan myndigheten och näringen. En annan viktig förutsättning är att ”level-playing-field” uppnås – efterlevnaden påverkas oftast negativt om svenska fiskare känner sig diskriminerade.

Det behöver tydliggöras hur mängden fångst som inte omfattas av landningsskyldigheten ska skattas. Ska den uppskattas eller vägas?

Problemet med svårigheten att separera rödspotta från torsk och skrubba vid fiske i Östersjön behöver adresseras.

Utkastplanerna ska innehålla regler för hur fångsten dokumenteras. Kontrollen av detta ska dock inte behandlas i dessa planer. Det finns många förslag på lösningar till hur detta ska hanteras: referensflotta och e-loggbok, via certifierade redskap, sjökontrollen tar stickprov när fångst tas ombord m.m.

På västkusten råder det delade meningar om hur fiskemöjligheter ska fördelas i framtiden och huruvida en ny ordning är nödvändig. Möjligheterna sträcker sig från nuvarande system med fångstbegränsningar till system med full överförbarhet, dvs. handel med kvoter. Frågan är i sin helhet nationell.

Frågan om hur Sverige hanterar frågan om arter som kan komma att begränsa möjligheten till fiske (”choke species”) kräver en utökad belysning. Löser vi detta med möjligheterna till undantag och flexibilitet samt utökade möjligheter till överförbarhet eller utgör Sveriges kvoter i sig en begränsning?

Effortregleringens relevans i det nya systemet behöver belysas.

Den nya gemensamma fiskeripolitiken ger möjligheter till att bedriva pilotprojekt. Det upplevs viktigt att utveckla metoder för att selektera bort oönskad fångst, utreda överlevnad efter återutsättning för berörda arter och hantering av undermålig fisk i land.

Synpunkter på effortsystemet

Näringen har väckt frågan om huruvida omfördelning av fiskeansträngning inom effortregleringen kan ske fler än två gånger per förvaltningsperiod, för att öka flexibiliteten för fiskarna. Vi har under våren 2014 författat och skickat ut en remiss med förslag om att omfördelning av fiskeansträngning ska få ske upp till fyra gånger per år för att underlätta planeringen av fisket under året.

Näringen har också väckt frågan om huruvida effortregleringen kan ändras på så sätt att nya yrkesfiskare tillåts komma in i fisket utan att behöva nyttja en befintlig tillståndshavares rättigheter, tillstånden bör således göras överlåtbara för att undvika alla de risker och konsekvenser som följer av att ett sådant

bulvanskap. Vi arbetar just nu på en remiss som möjliggör för nyetablering och föryngring av fiskarkåren inom effortregleringen i Västerhavet samt för trålare med torsktillstånd i Östersjön.

Synpunkter rörande småskaligt fiske

Näringen väckte en rad frågor om möjligheter till regellättnader för småskaligt kustnära fiske. Exempel på sådana frågor är:

- Att möjligheten att flera redskapstyper bör få medtas vid fiske utreds.
- Att sommarstoppet för torskfiske i Östersjön inte är ändamålsenliga och ligger fel i tiden, precis under den bästa fisketiden för det småskaliga fisket och under turistsäsongen.
- Möjligheterna att anpassa reglerna för förhandsanmälan av landning undersöks.
- Att det är önskvärt att redskapsregleringen i torskplanen inte hindrar fiske efter piggvar.
- Att EU-regleringen vad gäller ljudskrämma i Östersjön bör ses över.
- Att kostnaderna för nyetablering bör göras lägre. Kan Transportstyrelsens avgifter vid registrering ändras?
- Att möjlighet att rapportera fisket efter ål för ”trap and transport” med elektroniskt stöd bör inrättas.
- Att villkor för yrkesfiskelicenser vid föräldraledighet och särskilda skäl bör tydliggöras.
- Att bestandsdata för bestånden i de stora sjöarna bör förbättras. Förvaltningsplaner för samtliga stora sjöar efterfrågas.
- Att skillnader i rapporteringsskyldighet mellan yrkesfiskare och de som fiskar på enskild rätt ses över.
- Rapporteringar bör relateras till fångstmängd. Om fiskaren bara rapporterar några kilo fisk – varför loggbok och landningskontroll?
- Att möjligheter att ändra transitreglerna undersöks. En fiskare ska inte behöva göra transit vid varje avresa, kan tidigare gällande tre timmars intervall tas i bruk igen.

Bemötande och service

Korta och tydliga handläggningstider

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för tillståndshantering och fördelning av fiskemöjligheter inom yrkesfisket, bland annat utfärdande av yrkesfiskelicenser, fartygstillstånd och särskilda tillstånd.

Enligt 4 kap. Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område är det för de vanligaste tillstånden reglerat när yrkesfiskaren ska lämna in handlingar. Ansökan om pelagiska tillstånd, torsktillstånd, efforttillstånd, ristillstånd samt räktillstånd ska inkomma till myndigheten senast två veckor innan man tänkt påbörja sitt fiske.

Ansökan om förnyad yrkesfiskelicens ska vara myndigheten tillhanda senast fyra månader innan den befintliga licensen upphör att gälla. Ansökan om

förnyat fartygstillstånd ska vara myndigheten tillhanda senast två månader innan det befintliga fartygstillståndet upphör att gälla. För registrering av förstahandsmottagare föreskrivs fyra veckors handläggningstid. Detta innebär dock inte att handläggningstiden blir den ovan nämnda, utan vi försöker alltid att handlägga ärendena så skyndsamt som möjligt.

Myndighetens handläggningstider för yrkesfiskelicenser, fartygstillstånd och särskilda tillstånd kan variera mycket, beroende på vilken typ av tillstånd som söks. När det gäller ärenden gällande yrkesfiskelicens och fartygstillstånd styrs handläggningstiderna till viss del av att myndigheten är beroende av att yttranden inkommer från Länsstyrelsen samt yttranden från de regelbundna samrådsmöten myndigheten har med fiskets företrädare.

Vi gör bedömningen att handläggningstiderna generellt inte är något upplevt problem för näringen eller berörda myndigheter.

Med syfte att ge våra brukare bättre förutsebarhet avser vi att kommunicera handläggningstider för tillstånd, dispenser, VMS, e-loggbok och andra vanliga ärenden på webben. Vi kommer även att publicera information om själva ansökningsprocessen för de vanligaste tillstånden på hemsidan.

I vårt interna arbete kommer vi att sätta mål för våra handläggningstider. Vi kommer också att genomföra utbildningsinsatser i offentlighet och sekretess och förvaltningslagen för våra handläggare. En anledning till att handläggningen kan fördröjas kan vara att sökanden i sin ansökan inte skickat med alla nödvändiga uppgifter för att myndigheten ska kunna handlägga ärendet, och att vi därför tvingas begära in kompletteringar.

Servicecenter

Under våren 2014 kommer ett arbete med att se över det befintliga Fisheries Monitoring Center, FMC, (vår dygnet runt-verksamhet) att inledas. Efter översynen ska myndigheten påbörja ett utvecklingsarbete med att upprätta ett servicecenter för fisket. I det inledande arbetet kommer fokus att ligga på att identifiera fiskarnas behov av hjälp, utarbeta en övergripande verksamhetslogik, upprätta en tidplan för planering och genomförande, lämna förslag på genomförandemetodik, utarbeta en resursuppskattning, identifiera utbildningsinsatser och större behov av investeringar i utrustning och programvara.

”Mina sidor”

En yrkesfiskare har tillgång till sina egna inrapporterade uppgifter på ”Mina sidor” som nås genom inloggning på havochvatten.se. Denna sida visar i dagsläget fiskeresor med tillhörande rapporter och infiskade dagar samt fångststatistik. Vissa rapporter över eget fiske kan tas fram.

Då sidorna ibland kan upplevas som svåra att använda planeras åtgärder för att underlätta användandet. Vidare planeras utveckling av fler funktioner som exempelvis elektroniskt ansökningsförfarande, ärendehantering och status för ärenden, vy över individuella tillstånd, överlåtelse av individuella kvoter, omfördelning av kilowattdagar, uppdateringar av kontaktuppgifter, och lösenordshantering mm.

Det ska också bli enklare för myndigheten att via "Mina sidor" skicka viktiga upplysningar till en viss målgrupp, t.ex. alla tillståndshavare som har ett visst tillstånd. På så sätt underlättas kommunikationen mellan myndigheten och yrkesfiskarna.

Informationskampanjer

Regelverket på fiskets område är massivt och många gånger komplext. Havs- och vattenmyndigheten har lyssnat till och tagit emot, främst yrkesfiskares, behov och önskemål om att på ett lättare och mer tillgängligt sätt kunna hitta de regler som gäller just det fiske som bedrivs. I en ambition att möta nämnda önskemål kommer vi att på prov arbeta med informationskampanjer under 2014. Innehållet i den information som skickas ut kan vara av varierat slag, men som exempel kan nämnas nyheter och ändringar i regelverket kring redskap, tidsfrister, förbudsområden, fredningstider, fredade arter, rapporteringskrav samt information om fiskerikontrollens närvaro.

En del i detta arbete kommer att innebära ett ökat samarbete med fiskets organisationer för att utnyttja deras befintliga kanaler och på så sätt öka effektiviteten i informationsspridningen.

Förbättrad användarvänlighet avseende den elektroniska rapporteringen

Havs- och vattenmyndigheten arbetar löpande med att utveckla den elektroniska loggboken och driver arbetet med att få en mer användarvänlig lösning. Målet är att förenkla användandet för fisket. Rent konkret arbetar vi t ex med att så många uppgifter som möjligt ska gå att förinställa i systemet, för att minska antalet moment för fiskaren i den löpande rapporteringen.

Under våren 2014 kommer ny funktionalitet att lanseras för att kunna använda systemet som vägningsjournal. Detta innebär att fiskare som anmält vägning ombord inte längre kommer att behöva ha en separat vägningsjournal i pappersform. Omräkningsfaktorer för att räkna om fiskens vikt (baserat på produktform, fångstområde och ekonomisk zon) kommer att fyllas i automatiskt av systemet. Därmed behöver inte fiskaren hålla reda på omräkningsfaktorer eller räkna om vikten manuellt med hjälp av miniräknare. Den nya funktionaliteten kommer dessutom att vara tillgänglig för de som inte väger ombord.

Vi har under 2013 lanserat nya funktioner för att registrera fiske i norsk zon. Denna ändring i anmälningsförfarandet görs i ett led för att skapa tydlighet i vad den som fiskar i norsk zon är skyldig att rapportera samt för att uppfylla det avtal EU har med Norge. Den nya versionen innebär även att svarsmeddelande från Norska FMC nu kan gå direkt ut till fartyget. Vi har tagit fram en manual som visar hur rapporteringen i norsk zon ska göras. Som ett ytterligare hjälpmedel för fisket har det tagits fram en video som beskriver nyheterna, visar rapporteringsförfarandet och hur fiskaren ska göra rent praktiskt.

Andra förbättringar som införts under året är bl. a en tydligare layout på gamla loggböcker, vilka nu visas i ett webb-gränssnitt och sparas i upp till ett år tillbaka i systemet. Utöver det visuella arbetet har arbete utförts på en mer teknisk nivå för att få en mer stabil lösning. Utvecklingen är ett ständigt

pågående arbete. Myndigheten kommer även att fortsätta med att ta fram videoinstruktioner i samband med ny funktionalitet eller nya regler som berör e-loggboken. Detta kommer att göra informationen lättare att ta till sig.

Enkelt språk

Under 2014 avser myndigheten att genomföra en utbildning för samtliga medarbetare under rubriken ”Att skriva för en myndighet”. Utbildningen syftar till att öka begripligheten i de texter som tas fram. På detta sätt underlättar vi för yrkesfisket att förstå våra beslut och därmed ökar möjligheten att agera rätt genom att följa framtagna föreskrifter och regelverk.

Utbildningen kommer att genomföras efter rådgivning av Språkrådet i samarbete med extern konsult. Vi kommer också utgå från de erfarenheter som Jordbruksverket har inom området efter att ha genomfört en liknande satsning under det senaste året.

Under arbetet med att göra en ny webbplats för myndigheten har även den interna webborganisationen setts över, vilket inneburit att kompetensen för hemsidans språk och struktur knutits till ett fåtal webbredaktörer. Framöver kommer myndigheten att satsa på att utveckla deras språkfärdigheter genom att återkommande utbildning i att skriva för webben. Ambitionen är att uppnå och behålla ett enkelt och tillgängligt språk på webbsidorna, som dessutom är konsekvent över hela webbplatsen.

Förbättrad webb

Vi lanserade vår nya hemsida den 17 februari 2014. Webbplatsen har förändrats på en rad områden. Det övergripande målet har varit att sätta besökarens behov främst genom att underlätta för dem att göra rätt. Ledord i arbetet har varit att det ska vara enkelt att hitta, förstå och kontakta myndigheten.

Fiskare har identifierats som en av fem prioriterade målgrupper i utvecklingsarbetet. Under den processkartläggning som gjordes i inledningsfasen genomfördes djupintervjuer med målgrupperna. Ett par slutsatser för yrkesfiskarna var att de känner en stark drivkraft att följa reglerna, men att de samtidigt upplever att det är svårt att veta vad som gäller dem. De är skyldiga att hålla sig informerade samtidigt som de ofta har tidsnöd, därför behöver de snabbt förstå vad som gäller och vid behov kunna nå fram till rätt person utan omvägar. Ett fokus för webbomläggningen har därför varit att underlätta för yrkesfiskare att förstå vilka regler som gäller vid varje enskild tidpunkt.

Den här målsättningen har varit vägledande i när det gäller att göra våra föreskrifter tillgängliga. Föreskrifterna har tidigare endast funnits i pdf-format, vilket av bland andra yrkesfiskare pekats ut som svåra att hitta. På den nya hemsidan är istället alla föreskrifter överförda till egna webbsidor. De nya föreskriftssidorna är numera sökbara, har en innehållsförteckning där rätt paragraf snabbt kan nås och är etiketterade utifrån sitt innehåll. En annan funktion är att det från andra sidor på webbplatsen nu går att länka direkt till ett specifikt stycke i varje föreskrift.

Andra förändringar under utvecklingsarbetet har till exempel varit att den specifika webbsidan för yrkesfiskare – dit de dirigeras efter inloggning – har

gjorts om utifrån deras uttalade behov. Prioriteringen har varit att lägga det som är mest eftersökt enklast att hitta. På varje faktasida har kontaktpersonerna tydliggjorts med bild och kontaktppgifter, så att användaren ska veta vem den bör kontakta. Etiketter i form av så kallade taggar finns överst på varje sida, så att närliggande sidor enkelt ska gå att hitta. I den nya sökfunktionen kan besökaren också filtrera sökresultat utifrån taggar, så att även relaterade sidor listas.

För att veta att hur väl vi nått våra målsättningar har vi genomfört uppföljande användartester med våra prioriterade målgrupper, inklusive fisket. Resultaten visar bland annat att förändringarna verkar göra att de flesta hittar rätt information på kort tid och att tillgängliggörandet av föreskrifterna underlättar att nå fram till rätt regel. Den förändrade kontaktinformationen gör att besökaren i de flesta fall hittar rätt person. Prioriteringarna av vad som syns först på sidorna verkar oftast ha slagit väl ut, även om det kan förbättras. Nya funktioner som kontaktinformationen och de sökbara föreskrifterna är dessutom uppskattade av samtliga målgrupper.

Utvecklandet av den nya hemsidan kommer bland annat att följas upp med enkäter och fler användartester för alla målgrupper inklusive yrkesfiskare. Förvaltningen av hemsidan kommer att fortsätta att fokusera på bland annat yrkesfiskarnas behov och hur man ska göra arbetet enklare för dem.

Projektet Svenska fiskeregler.se

I syfte att underlätta för fritidsfiskare att ta del av regelverk och bestämmelser, har vi varit med och tagit fram en hemsida, svenskafiskeregler.se, som beskriver vad som gäller för fritidsfiske i de fem stora sjöarna och längs med kusten. Där kan man läsa om allmänna fiskeregler, fiskerilagstiftning och om tillsyn. Genom en interaktiv karta kan man zooma in sig på det område man tänker fiska i och får då snabbt upp en lista över regler som gäller för området.

Projektet leddes av en styrgrupp som bestod av representanter från Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och Jordbruksverket.

Samverkan med näringen

I Havs- och vattenmyndighetens redovisning av regeringsuppdraget ”Samverkan avseende datainsamling” var slutsatsen att myndigheten bör inrätta ett så kallat fiskeriråd, där företrädare för fiskerinäringen och forskare träffas för att diskutera samverkan i datainsamlingsfrågor. Förutom i frågor om datainsamling har myndigheten ett stort behov av regelbundet samråd med näringen i förvaltnings- och kontrollfrågor.

En god förståelse och förtroende för datainsamling, vetenskaplig rådgivning, förvaltningsinsatser och kontroll är en förutsättning för ett fortlöpande arbete med regelförenkling och en god efterlevnadskultur, där näringen upplever att regelefterlevnad är meningsfullt. Samråden med näringen behöver bedrivas effektivare och ges en tydligare struktur. Nedan redovisas myndighetens plan för detta.

Möten med yrkesfiske och anknutna näringar

De enheter på myndigheten som arbetar med fiskförvaltning och kontroll träffar näringen fyra gånger per år. Kustbevakningen, Sveriges

lantbruksuniversitet, SLU, och länsstyrelserna medverkar då behov finns. Alla yrkesfiskarorganisationer kallas.

Syftet med mötena är att informera och samråda om kommande regelförändringar, remisser, förhandlingar liksom frågor som rör kontrollens genomförande. Mötena bör samla de flesta frågor som kommer upp löpande under året från näringen, såsom förslag på förändringar i regelverk, ransoner m.m.

Då många grupperingar samlas som kanske har specifika frågeställningar att ta upp som inte direkt berör andra grupper kan mötet bestå av en gemensam del och sedan delas upp efter behov.

Möten med näringar knutna till fritidsfiske och fisketurism

Sedan några år finns en rådgivande grupp för fritidsfiske och fisketurism som Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket ansvarar för. Syftet är att behandla frågor som rör fiskförvaltningen, förutsättningar för bedrivande och utveckling av fritidsfiske och turistfiske i hav, sjöar och vattendrag. Den träffas normalt tre gånger per år och till mötena inbjuds, utöver företrädare för Sveriges fiskevattenägareförbund, Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation, Sveriges Sportfiske-och Fiskevårdsförbund även kommuner, Tillväxtverket, SLU, Kustbevakningen, länsstyrelserna och branschorganisationer inom näringen. Vi och Jordbruksverket turas om att vara värd för mötena.

Syftet med mötena är att informera och samråda om rutiner, kommande regelförändringar, remisser, förhandlingar, informationsinsatser liksom frågor som rör utveckling av fritidsfiske och fisketurismnäringen. Mötena bör samla de flesta frågor som kommer upp löpande under året från berörda intressenter såsom förslag på förändringar i regelverk och övriga övergripande frågor.

Då många grupperingar samlas som kanske har specifika frågeställningar att ta upp som inte direkt berör andra grupper kan mötet bestå av en gemensam del och sedan delas upp efter behov.

Årligt möte med alla intressenter

De enheter på myndigheten som arbetar med fiskförvaltning, datainsamling på fiskets område och fiskerikontroll träffar de myndigheter och organisationer som nämnts ovan samt beröra icke-statliga intresseorganisationer (NGO). Syftet är att olika intressegrupper ska få höra samma budskap och höra varandras uppfattningar. Mötet förläggs i juni när ICES (Internationella havsforskningsrådet) vetenskapliga rådgivning har publicerats. Vid mötena informerar SLU om ICES rådgivning, om rådgivning i kust-, sjö- och vattendrag och övriga projekt av intresse.

Under detta möte diskuteras också frågor om datainsamling från fisket och fritidsfisket som t.ex. hur tillgängligheten på data kunde bli bättre liksom hur samverkan mellan SLU-Aqua och näringarna kunde förstärkas och utvecklas. Arbetsgrupper kan tillsättas för att arbeta med specifika frågeställningar under året för senare avrapportering.

Tillsyn och kontroll

Vid kontakter med näringen blir det tydligt att det ofta är i kontrollmomenten som den enskilde möter oss och dessa möten påverkar bilden av myndigheten i stort. Flera kontrollmoment upplevs krångliga, svårbegripliga eller irriterande. Till exempel har de nya vägningsreglerna samt frågor om toleransmarginaler, skattning av bifångster och stickprover väckt reaktioner.

Nedan beskrivs de olika kontrollmomenten som myndigheten utför och vi beskriver även pågående utvecklingsarbete inom dessa områden.

Landningskontroll bedrivs av våra landningskontrollanter, samt av länsstyrelsens tjänstemän på Gotland på uppdrag av oss. I kontrollen ingår moment som kontroll av loggbok, redskap, tillstånd, eventuella anmälningar samt kontroll av landad kvantitet. I arbetet används en checklista för att notera vilka moment som utförts vid kontrolltillfället. Resultatet av kontrollen dokumenteras i databasen Landbas som är Havs- och vattenmyndighetens och Kustbevakningens gemensamma IT-system för inspektionsrapporter.

Vi bedriver också administrativ kontroll och kvotuppföljning. Den omfattar registrering av fiskets rapporterade aktiviteter, kontroll av rapporterade uppgifter/dokument som loggblad, avräkningsnotor, fiskejournaler samt korskontroll av dessa uppgifter mot inkomna anmälningar och VMS-uppgifter. Fiskets rapportering sker dels via elektronisk loggbok och e-journal dels via pappersloggbok och kustfiskejournal och via telefon. Dessutom utförs en granskning av de fångstintyg som medföljer vid import av fiskeriprodukter från länder utanför EU.

Vi genomför också handelskontroller hos fångstmottagare av fisk i första handelsledet. Kontrollerna startas upp genom besök hos mottagarna, då även bokföringen granskas. I de fall mottagarna har betydande fryslager inventeras även dessa. Kontrollerna syftar dels till att verifiera samstämmigheten i första och andra handelsledet i uppgifter om mängder per art, dels att verifiera informationen om mängder per art i de fångstintyg som medföljer sådana importer av fiskeriprodukter som omfattas av EU:s förordning nr 1005/2008 om så kallat IUU-fiske. Under 2013 slutfördes en förstudie om ett system för elektronisk spårbarhet av fiskeriprodukter som även omfattade erfarenheterna från ett tidigare mer teknikfokuserat utvecklingsprojekt om spårbarhet. Inför implementering av kontrollförordningens krav på ett sådant spårbarhetssystem inleddes därefter under året ett EU-finansierat projekt som löper till och med 2014. Projektet omfattar utveckling av IT-stöd för såväl lokala aktörers hantering av spårbarhetsinformation som Havs- och vattenmyndighetens centrala system.

Vi utför också transportkontroll framför allt i hamnområden, då fångst transporteras till försäljningsstället eller köparen. Kontrollen omfattar en verifiering av att transportdokument uppfyller gällande lagkrav samt att de stämmer överrens med transporterade kvantiteter. Vid större planerade insatser kan samarbete med polismyndigheten initieras.

Pågående arbete med utveckling och förenkling av kontrollverksamheten

För att utveckla och anpassa fiskerikontrollen till EU:s kontrollförordning och IUU-förordningen har myndigheten drivit utvecklingsprogrammen ”Fikon 2”

och påbörjat ”Fikon 3”. Programmet har haft fyra projekt av varierande storlek. Insatserna har rört såväl utveckling av verksamhet (verksamhetsprocesser och anpassning av lagstiftning) som utveckling av IT-stöd. Programmet är en fortsättning av Fikon 1, som startade 2011. Arbetet omfattar:

- Delprojektet Inspektioner som har avsett utveckling av en prototyp av webapplikation för registrering av inspektioner, inledningsvis för landningskontroller, samt genomförande av pilotförsök med prototyp av webapplikation på surfplattor.
- Delprojektet avseende fiskestatistik och fiskeinfo har främst avsett anpassning av befintliga IT-komponenter till kraven i kontrollförordningen på en den officiella webbplatsen. En sådan ska användas för datautbyte inom EU genom så kallade webbtjänster.
- Delprojektet Motorstyrka och avser anpassning av IT-stöd och verksamhet till kraven på kontroll av motorstyrka. Arbetet har omfattat upprättande av en nationell provtagningsplan för identifiering av riskfartyg samt system för verifiering av motorstyrka.
- Det sista delprojektet avser import- och exportkontroll och har inneburit färdigställande av IT-stöd för importörer och importombuds registrering av uppgifter samt Havs- och vattenmyndighetens kontroll av sådana intyg.

Förenkling och förbättring av arbetet med tillsyn och kontroll

Vid kontakter med näringen är det tydligt att de kontrollmoment som upplevs mest krångliga, svårbegripliga eller irriterande de nya vägningsreglerna samt frågor om toleransmarginaler, skattning av bifångster och stickprovstagning.

I syfte att åstadkomma förbättringar, förenklingar och en mer enhetlig landningskontroll har Havs- och vattenmyndigheten under februari 2014 genomfört en genomgång av verksamheten vid landningskontrollen.

Områden som uppmärksammas är bland annat att regler som skapas måste vara tydliga för både näring och kontrollanter, samt att det finns ett behov av att se över och skapa enhetliga rutinbeskrivningar för olika kontrollmoment, som exempel kan nämnas stickprovstagning vid pelagiska landningar.

I samband med de workshoppar som genomförts i arbetet med detta regeringsuppdrag har näringen har väckt en rad frågor om möjligheter till regellättnader inom området tillsyn och kontroll. Exempel på sådana frågor är:

- Att möjligheten vid vägning utveckla en urvalsmetod för ”big-box” undersöks.
- Att ett antal frågor som rör toleransmarginaler ses över och tydliggörs.
- Att möjligheten till utökad tillämpning av undantag vid vägning undersöks.
- Att det bör övervägas om kontrollvägning i land kan ske av kontrollanter istället för av fiskaren.

Havs- och vattenmyndigheten kommer att närmare utreda om dessa synpunkter kan tillmötesgå.